

De eekhoorns huilen op maandag

Voor Roman en voor Jean-Marie...

Oorspronkelijke titel: *Les écureuils de Central Park sont tristes le lundi*

© 2010 by Albin Michel

© 2012 Nederlandse vertaling Uitgeverij Manteau / WPG Uitgevers België nv,
Mechelsesteenweg 203, B-2018 Antwerpen, en Marc Vingerhoedt en
Anne van der Straaten

www.manteau.be

info@manteau.be

Vertegenwoordiging in Nederland

WPG Uitgevers België

Herengracht 370/372

NL-1016 CH Amsterdam

Vertaling: Marc Vingerhoedt en Anne van der Straaten

Omslagontwerp: Ronny&Johny

Foto achterplat: Sylvie Lancrenon

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kan de redactie of de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.

ISBN 978 90 223 2625 1

D/2012/0034/448

NUR 302

KATHERINE PANCOL

De eekhoorns huilen op maandag

ROMAN

*Vertaald door Marc Vingerhoedt
en Anne van der Straaten*

Manteau

‘Er zal toch ook wel een leven zijn dat ik echt kan leven?’

BERNARD-MARIE KOLTÈS

Eerste DEEL

Hortense greep de volle fles champagne bij de hals en goot die leeg in de ijsemmer. Het maakte een vreemd geluid. Het tikken van de glazen fles tegen de metalen wand van de emmer, het kraken van de fijngestampte ijsblokjes, het klateren van de champagne en vervolgens het borrelende geluid van de openspattende belletjes die aan de oppervlakte een doorschijnend schuim vormden.

De ober in een wit jasje en zwarte vlinderdas trok een wenkbrauw op.

‘Walgelijk, die champagne!’ gromde Hortense in het Frans, terwijl ze tegen de bodem van de fles tikte. ‘Het is niet omdat je geen degelijk merk kunt betalen dat je dit smerige bocht moet serveren.’

Ze greep een tweede fles en herhaalde haar sabotageactie.

Het gezicht van de ober liep paars aan. Verbijsterd keek hij toe hoe de fles langzaam leegliep en hij leek zich af te vragen of hij alarm zou slaan. Hij keek om zich heen, op zoek naar een getuige van het baldadige gedrag van dit meisje dat onder het uiten van verwensingen de flessen leeggoot. Hij zweette en het zweet accentueerde de rij puisten die zijn voorhoofd ontsierde. Weer zo’n Engelse proleet die in katzwijn valt voor bubbels, dacht Hortense, terwijl ze een weerbarstige haarlok gladstreek en achter haar oor stopte. Hij keek haar strak aan, vast van plan om in te grijpen als ze opnieuw zou beginnen.

‘Wat is er? Wil je een foto van me?’

Vanavond had ze zin om Frans te spreken. Vanavond had ze zin om bommen te leggen. Vanavond wilde ze een onschuldige pijnigen en alles aan deze ober smeekte om een slachtofferrol. Er zijn zo van die mensen, mensen die erom vragen te worden gekwetst, vernederd, gemarteld. Hij had het niet getroffen. Pech gehad.

‘Hoe kan iemand zo lelijk zijn! Die rode alarmlichten op je voorhoofd doen pijn aan mijn ogen!’

De ober slikte, schraapte zijn keel en beet terug: ‘Zeg eens, doe jij altijd zo rottig of doe je speciaal je best voor mij?’

‘Ben jij Fransman?’

‘Uit Montélimar.’

‘Aha! De stad van de noga. Noga is slecht voor de tanden... en voor de huid. Je kunt beter ophouden met noga te eten, voordat je puisten ontploffen.’

‘Zielige trut! Wat heb jij moeten slikken dat je zo gemeen doet?’

Een vernedering. Een vernedering heb ik moeten slikken en die kom ik niet te boven. Hij heeft het gedurfd. Voor mijn neus. Alsof ik doorzichtig

was. Hij had me gezegd, wat had hij ook alweer gezegd... en ik heb hem geloofd. Blindelings. En ik heb de honderd meter gelopen in minder dan acht seconden. Ik ben even idioot als die puistenkop met zijn paarse nogagezicht.

‘Want mensen die opgefokt doen zijn meestal ongelukkig.’

‘Het is al goed, pater Pio, laat die pastoorspraak achterwege en geef me een cola.’

‘Ik hoop dat hij je nog flink laat afzien, degene die je in deze staat heeft gebracht!’

‘Aha, psychologisch onderlegd ook nog! Lacaniaan of freudiaan? Vertel het me, het gesprek wordt eindelijk boeiend.’

Ze nam het glas dat hij haar aanreikte, hief het naar hem op bij wijze van toast en verdween heupwiegend in de massa genodigden. Dit is mijn geluksdag. Een Fransman! Oerlelijk en zweterig. In verplicht uniform: zwarte broek, wit overhemd, geen juwelen, haren strak achterovergekamd. Verdient vijf pond per uur en wordt behandeld als een schurftige hond. Een student die wat zakgeld verdient of een armoedzaaiër die zijn vaste job heeft opgegeven om steenrijk te worden. Ik heb de keuze. Het enige probleem is dat hij me niet interesseert. Totaal niet. Voor hem zou ik vast niet investeren in een paar schoenen van driehonderd euro. Nog geen veters zou ik kopen!

Bijna gleed ze uit, maar ze kon nog net overeind blijven. Ze keek naar de onderkant van haar schoen en zag dat op de mauve bakelieten hak van haar rode krokodillenleren pump roze kauwgom plakte.

‘Dat ontbrak er nog aan’, schreeuwde ze. ‘Mijn splinternieuwe Diors!’

Om die te kunnen betalen had ze vijf dagen amper gegeten en een tiental knoopsgaten getekend voor haar vriendin Laura.

Ik zie het al, het is mijn avond niet. Ik ga naar huis voor er in grote letters ‘Oppertut’ op mijn voorhoofd verschijnt. Wat had hij ook weer gezegd? Ga jij zaterdagavond naar Sybil Garson? Groot, heel groot feest. We zouden daar kunnen afspreken. Ze had een pruilmondje getrokken, maar wel de datum en zijn formulering onthouden. Daar afspreken betekende daar arm in arm weer weggaan. Daar kon ze eens over nadenken. Bijna had ze gezegd en ga je alleen of met de Pest? Maar ze had zich op tijd herpakt – vooral het bestaan van Charlotte Bradsbury niet erkennen, haar negeren, haar negeren – en was begonnen manieren te bedenken om zich te laten uitnodigen. Sybil Garson, icoon van de populaire pers, een Engelse met adellijke roots, van nature elegant, van nature arrogant,

die geen enkel buitenlands wezen uitnodigde – en dan zeker niet als dat uit Frankrijk kwam – tenzij ze Charlotte Gainsbourg of Juliette Binoche heette of in haar zog een mooie jongen als Johnny Depp meesleepte. Ik, Hortense Cortès, arme, onbekende Française zonder adelsbrieven, maak geen enkele kans. Tenzij ik een wit schort aantrek en me aanbied als hulpje om de borsten te serveren. Dan val ik nog liever dood!

We zouden daar kunnen afspreken, had hij gezegd. Met die ‘we’ bedoelde hij wel degelijk hij en ik, ik en hij, ik, Hortense Cortès en hij, Gary Ward. Die ‘we’ betekende dat Miss Bradsburry verleden tijd was. Miss Charlotte Bradsburry was bedankt voor bewezen diensten of ze was ervandoor gegaan. Wat maakte het uit. Eén ding leek zeker: de weg was vrij. Zij was aan de beurt nu, Hortense Cortès, het was haar beurt voor de Londense feestjes, de clubs en de musea, de salon van het Tate Modern, de tafel aan het raam in het restaurant van het Design Museum met vrij uitzicht op de London Tower, de weekends in luxueuze kasteeltjes, de corgi’s van de koningin die aan de vingers van de gasten likten in Windsor Castle, de rozijnenscone met theegelei en *clotted cream*, die ze zou opeten aan de haard onder een licht verschoten Turner, terwijl ze met stijl haar kop thee ophief... En een Engelse scone eet je niet om het even hoe. Nee, je snijdt hem in de breedte doormidden, besmeert hem met room en houdt hem vast tussen duim en wijsvinger. Anders ben je volgens Laura een kaffer.

Ik dring binnen bij Sybil Garson, knipper even met mijn ogen, sleep Gary mee en neem de plaats van Charlotte Bradsburry in. Ik word belangrijk, internationaal beroemd, ze behandelen me met respect, geven me visitekaartjes, kleden me van top tot teen, ik duw de paparazzi weg en kies wie mijn volgende beste vriendin zal zijn. Ik ben niet langer een Française die zich uitslooft om haar naam te vestigen, ik neem een binnenweg en word een Arrogante Engelse. Ik zit al veel te lang in de schaduw mijn tijd te verliezen. Ik ben het beu dat ze me niet voor vol aanzien, dat ze de vloer met me aanvegen en naar me kijken als naar een wand van plexiglas. Ik wil respect, aanzien, aandacht, macht, macht.

En macht.

Maar alvorens Arrogante Engelse te worden moest ze een truc vinden om binnen te raken op dat privéfeestje van de happy few die de trashy pagina’s van de Engelse tabloids bevolkten. Niet eenvoudig, Hortense Cortès, helemaal niet eenvoudig. En als ik Pete Doherty nu eens verleidde? Ook niet eenvoudig... Ik kan beter proberen clandestien bij Sybil Garson binnen te komen.

Het was haar gelukt.

Voor Belgravia Square 3 was ze achter twee Engelsen aan gelopen die het op pedante toon over film hadden. Ze had gedaan alsof ze geboeid naar hun woorden luisterde en was samen met hen binnengeglipt in het ruime appartement met een zoldering zo hoog als die van de kathedraal van Canterbury. Binnen had ze verder geluisterd naar de discussie van Steven en Nick over *Bright Stars* van Jane Campion. Die film hadden ze in avant-première gezien op het London Film Festival en ze waren apetrots tot het selecte kransje te behoren dat erover kon praten. *To belong or not to belong* leek wel het motto van iedere chique Engelsman. Je moest 'erbij horen', bij een of meer clubs, bij een familie, een school, een familiedomein, een mooie wijk in Londen, anders bestond je niet.

Steven, die film studeerde, sprak over Truffaut en Kusturica. Hij droeg een strakke zwarte spijkerbroek, oude vinyl laarzen en een zwart vest met witte stippen op een wit T-shirt met lange mouwen. Zijn vette lange haren bewogen op het ritme van zijn felle uitspraken. Zijn vriend, een nette, gladgeschoren jongen, was een jonge en bucolische versie van Mick Jagger. Hij knikte met zijn hoofd en krabde aan zijn kin. Hij dacht waarschijnlijk dat hij er zo een flink stuk ouder uitzag.

Ze was bij hen weggegaan en had haar jas achtergelaten in een grote ruimte die dienstdeed als vestiaire en waar een groot bed stond dat was bedekt met nepbontjassen, kaki parka's en zwarte regenjassen. Voor de spiegel boven de schouw had ze haar haren geschikt en ze had gepreveld: je bent perfect, liefje, absoluut perfect. Als een mooie glimmende vis komt hij straks in je netten terecht. Haar Dior-pumps en het zwarte jurkje van Alaïa dat ze had gekocht in een vintage-shop in Brick Lane, maakten een gereserveerde seksbom van haar. Een seksbom als ik dat wil, gereserveerd als ik daar zin in heb, fluisterde ze en ze tuitte haar lippen tot een zoen in de richting van de spiegel. Ik heb nog niet beslist of ik hem meteen afmaak of de executie even laat duren... Ik bekijk het wel.

Het was meteen duidelijk. Toen ze de kamer met de jassen uit kwam zag ze Gary aan de arm van la Bradsburry; ze lachte luid, waarbij ze haar hoofd achteroverwierp zodat haar ivoorkleurige keel te zien was, en legde haar hand keurig op haar bleke mond om het vulgaire geluid van spontane vrolijkheid te dempen. Gary drukte haar tegen zich aan en had een arm om haar o zo slanke taille geslagen. Zijn donkere haren tegen het hoofd van de Pest... Hortense dacht dat ze doodviel.

In eerste instantie wilde ze terugkeren naar de slaapkamer, de spiegel flink uitschelden, haar jas nemen en weer weggaan.

Toen dacht ze aan alle moeite die ze had gedaan om hier ongenood binnen te dringen, beet op haar tanden en liep naar het buffet waar ze haar woede koelde op de goedkope champagne en de kelner met de knipperpuisten.

En nu, dacht ze, wat nu gedaan?

De eerste de beste appetijtelijke man aanklappen en kwijlend aan zijn arm gaan hangen? Dat had ze al duizend keer gedaan. Een beroerde, zielige strategie die niet meer werkte. Als Gary me zo ziet, weet hij dat ik 'geraakt' ben en zal hij me met een wrede glimlach antwoorden: 'gezonnen'.

En dan zal ik zinken.

Nee, nee! Dan liever het zelfvoldane air van de single die geen partner van haar niveau vindt omdat ze de lat onbereikbaar hoog legt. Mijn lippen op elkaar knijpen in een misprijzende glimlach, gespeeld verrast zijn als ik op dat vervloekte stel bots en proberen in de massa een paar grieten te vinden om zoiets als een gesprek te voeren voor ik weer naar huis ga... met de metro.

Met Mary Dorsey bijvoorbeeld, een treurige single, zo'n meisje met maar één doel in het leven: een man vinden. Om het even wat voor een man, als hij maar langer dan achtenveertig uur bij haar bleef. Een heel weekend was een gelukzaligheid. De meeste jongens die Mary Dorsey meenam naar haar appartement op de zuidelijke oever van de Theems, waren verdwenen voor ze de tijd had gehad om hun voornaam te vragen. Toen Hortense haar de laatste keer had ontmoet op de Borough Market, waar Nicholas haar mee naartoe had getroond, had Mary gefluisterd maar wat een schatje! Mag ik hem hebben als je met hem klaar bent? Heb je zijn bovenlijf gezien? Veel te lang! had Hortense opgeworpen. Kan me niet schelen. Lang bovenlijf, boeiende accessoires.

Mary Dorsey was een hopeloos geval. Alles had ze geprobeerd: speed dating, slow dating, blind, jewish, christian, New Labour, Tory, dirty, wikipedi, kinky... Ze was bereid om het even welk risico te nemen als ze 's avonds maar niet alleen thuis hoefde te zijn, Ben & Jerry-ijsjes etend en tranen met tuiten huilend bij de laatste scène van *An affair to remember*, als Cary Grant eindelijk beseft wat Deborah Kerr voor hem verborgen houdt onder haar grote beige plaid. Alleen thuis, in een verschoten trainingspak, met een berg verfrommelde kleenexjes naast zich zuchtte

Mary: ik wil een man die mijn plaid optilt en me in zijn armen neemt! En aangezien ze behalve de potjes ijs ook een fles Drambuie naar binnen had gewerkt, voegde ze daar, met betraande ogen en uitgelopen mascara aan toe: 'Er zijn geen Cary Grants meer op deze wereld, het is gedaan, voorbij... de viriele mannen sterven uit', en dan liet ze zich snikkend op het parket tussen de verfrommelde kleenexjes vallen.

Ze vertelde ze graag, die meelijwekkende taferelen waarin ze zacht uitgedrukt niet op haar best was. Ze beweerde dat je de zelfhaat heel ver moest drijven om nieuw elan te kunnen vinden.

Hortense stond op het punt haar hand op de schouder van Mary Dorsey te leggen, maar bij de herinnering aan hun gesprek zag ze van dat plan af en zette koers naar een opvallende, stralend mooie blondine...

Toen herkende ze Agyness Deyn. Agyness Deyn, in hoogsteigen persoon. *The it girl*. The girl zonder meer. Het meisje dat Kate Moss zou doen vergeten. De muze van Burberry, Giorgio Armani, Jean-Paul Gaultier, de tomboy die zong bij de Five O'Clock Heroes en om de haverklap de cover van *Vogue*, *Elle* en *Grazia* sierde. Zij was het, heel blond, heel slank, een heel marineblauw sjaaltje in haar heel blonde, heel kort geknipte haren, met een heel rode legging en heel witte tennisschoenen, een kanten lagenjurkje en een nauwsluitend verwassen jeansjack.

Goddelijk!

En met wie praatte Agyness Deyn, met een welwillende, brede glimlach, zichtbaar geboeid, al dwaalde haar blik soms af, op zoek naar andere vissen om aan de haak te slaan? Met Steven en Nick, de twee cinefielen dankzij wie ze hier was binnengekomen.

Hortense baande zich met haar heup vooruit een weg tussen de massa gasten. Ze bereikte het groepje en mengde zich meteen in het gesprek.

De meest appetijtelijke van de twee, Nick, vertelde dat hij op de Fashion Week in Parijs een modeshow had gelopen voor Hedi Slimane. Agyness Deyn vroeg hem wat hij vond van de collectie van Hedi. Nick antwoordde dat hij van zich van de modeshow niet veel meer herinnerde, maar des te meer van het meisje dat hij een beurt had gegeven onder de trap van een Parijse nachtclub.

Ze moesten hard lachen en Hortense deed haar best om mee te doen. Toen haalde Agyness een stift uit haar minuscule rode handtas en noteerde de naam van de club op haar witte tennisschoenen. Gefascineerd hield Hortense haar in het oog. Ze vroeg zich af of het van een afstand wel duidelijk was dat zij bij dit groepje hoorde en om daarover geen twijfel te laten bestaan schoof ze nog wat dichterbij.

Een ander meisje kwam bij hen staan, pakte het glas van Nick en dronk het in één teug leeg. Op de schouder van Agyness leunend bracht ze uit: 'I'm so pissed off! Wat een klotefeestje! Wat een duffe toestand, zo'n weekend in Londen! Ik had er beter aan gedaan de stad te ontvluchten!' En met een rode klauw op Hortense wijzend vroeg ze: 'Wie is dat daar?'

Hortense stelde zich voor en probeerde haar Franse accent te verstoppen.

'French?' vroeg het laatst aangekomen meisje met een afkerige grijns op haar gezicht.

'Dan kent u Hedi Slimane?' vroeg Nick met grote zwarte ogen.

Hortense herinnerde zich toen dat ze zijn foto had zien staan in *Metro*. Hij kwam uit een discotheek, gearmd met Amy Winehouse en met een kotszakje over zijn hoofd.

'Eh... nee!' stamelde Hortense, die onder de indruk was van de gladgeschoren Nick.

'O', zei die teleurgesteld.

'Waar is het anders goed voor om Frans te zijn?' zei het meisje met de rode klauwen schouderophalend. 'Anyway, in het leven is er niets dat ergens goed voor is, je laat de tijd voorbijgaan en wacht tot je doodgaat. Ben je van plan hier nog lang te blijven of gaan we ons elders bedrinken, darling?' vroeg ze aan de ravissante Agyness terwijl ze aan een bierflesje lurkte.

Hortense vond niet meteen een gevatte repliek. Kwaad op zichzelf besloot ze deze rottige plek te verlaten. Ik ga naar huis, het is genoeg geweest, ik haat eilanden, ik haat Engelsen, ik haat Engeland, ik haat scones, ik haat Turner, corgi's en de *fucking queen*, ik haat mijn status van Hortense Nobody, ik wil rijk zijn, beroemd, chic, ik wil dat iedereen bang voor me is, dat iedereen een hekel aan me heeft.

Ze liep de geïmproviseerde vestiaire in en zocht haar jas. Ze tilde er een op, toen nog een, en nog een, speelde met het idee een Michael Kors met een blonde bontkraag mee te jatten, twijfelde even, maar legde hem toch terug. Te link. Met die Engelse manie om overal camera's op te hangen riskeerde ze bij de uitgang opgepakt te worden. Dag en nacht werd je gefilmd in deze stad. Ongeduldig woelde ze in de stapel achtergelaten kleren en gaf een gil. Ze had een warme huid gevoeld. Een levend lichaam dat grommend in beweging kwam. Onder de jassen lag een man. Waarschijnlijk uitgeteld na een vat Guinness of een slof wiet. Zaterdagavond was de avond van het mateloos hijsen, van de ongeremde dronken roes.

Meisjes, string bloot en waggelend op hun benen na sloten bier, en jongens die hen zonder hun glas weg te zetten tegen de muur probeerden te drukken, waarna ze unisono begonnen te kotsen. Een zielige vertoning. *So crass!* Ze trok aan een zwarte mouw en de man stootte enkele klanken uit. Verrast bleef ze staan: ze kende die stem. Ze groef nog wat dieper en stootte op Gary Ward.

Hij lag languit onder een paar lagen jassen, met zijn koptelefoon op zijn hoofd en met zijn ogen dicht naar muziek te luisteren.

‘Gary!’ riep ze. ‘Wat lig jij hier te doen?’

Hij nam zijn koptelefoon af en keek haar wezenloos aan.

‘Ik luister naar de grote Glenn Gould. Dat is zo mooi, Hortense, zo mooi. De manier waarop hij zijn noten laat klinken, alsof het levende parels zijn en...’

‘Maar je bent niet op een concert. Je bent op een feestje!’

‘Ik haat feestjes.’

‘Jij hebt me toch...’

‘Ik dacht dat je wel zou komen.’

‘En wie dacht je dat er hier voor je stond? Een spook?’

‘Ik heb je gezocht, maar ik zag je nergens.’

‘En ik heb jou gezien met Miss wier-naam-ik-niet-wil-uitspreken. Tegen haar aan geplakt, je arm beschermend om haar heen geslagen. Verschrikkelijk!’

‘Ze had gedronken, ik moest haar ondersteunen.’

‘Sinds wanneer werk jij voor het Rode Kruis?’

‘Denk wat je wilt, ik ondersteunde haar en met mijn ogen zocht ik jou.’

‘Dan moet je dringend een witte stok kopen!’

‘En toen zag ik je staan praten met die twee idioten... Toen hield ik het voor bekeken. Jij bent dol op idioten.’

Hij had zijn koptelefoon weer opgezet en trok de jassen weer over zich heen, in een poging om opnieuw te verdwijnen onder die zware en zachte deken die hem van de wereld afsloot.

‘Gary!’ zei Hortense op gebiedende toon. ‘Luister naar mij...’

Hij stak een hand uit en trok haar naar zich toe. Ze viel voorover in een zee van ruwe en zachte kledingstukken, snoof de geuren op van verschillende parfums die zich vermengden, herkende Hermès, Chanel, Armani, ze voelde zijden voeringen, stugge mouwen, probeerde zich te verzetten, zich los te maken van de arm die haar meetrok, maar hij hield haar in een stevige greep tegen zich aan gedrukt en trok de jassen over hen heen.

‘Sst! Ze mogen ons niet zien!’

Ze lag met haar neus in zijn hals. Toen voelde ze een plastic dopje in haar oor en ze hoorde de muziek.

‘Luister, luister hoe mooi! Das Wohltemperierte Klavier.’

Hij week iets achteruit en keek haar glimlachend aan.

‘Ken jij iets mooiers?’

‘Gary! Waarom...’

‘Sst! Luister. Glenn Gould slaat niet op de toetsen, hij verleidt ze, beroert ze, boetseert ze zodat de piano onder zijn vingers een uitzonderlijke klank voortbrengt. Hij hoeft zelfs niet te spelen om muziek te maken. Het is ontzettend lichamelijk, tegelijkertijd materieel en immaterieel.’

‘Gary!’

‘Sensueel, ingehouden, vederlicht. Het is alsof... ik weet niet.’

‘Toen je me vroeg hierheen te komen...’

‘Het beste moet nog komen.’

‘Ik zou graag weten...’

‘Kun jij nu nooit eens zwijgen!’

De deur van de kamer zwaaide open en ze hoorden een opgewonden vrouwenstem. De rauwe, zware, slepende stem van een vrouw die te veel gedronken had. Ze wankelde de kamer binnen, botste tegen de schouw, vloekte en ging op zoek naar haar jas.

‘Ik heb hem niet op het bed gelegd, ik heb hem daar gehangen, op de kapstok. Het is tenslotte een Balenciaga.’

Ze was niet alleen. Ze praatte tegen een man.

‘Weet u het zeker?’ vroeg de man.

‘Ik weet het heel zeker. Een Balenciaga. U weet toch wat dat is, mag ik hopen!’

‘Het is Charlotte’, fluisterde Gary. ‘Ik herken haar stem. Mon Dieu! Wat is er met haar aan de hand? Zij drinkt nooit!’

‘Hebt u Gary Ward niet gezien?’ vroeg ze. ‘Hij zou me naar huis brengen. Ineens was hij verdwenen. Weg! In rook opgegaan. *I’m so fucked up. Can’t even walk.*’

Ze liet zich met haar volle gewicht op het brede bed vallen en Gary trok snel zijn benen in, zodat die zich verstrengelden met die van Hortense. Hij gebaarde haar te zwijgen en zich niet te verroeren. Ze hoorde Gary’s hart bonzen en ze hoorde het bonzen van haar eigen hart. Ze probeerde het ritme van beide harten op elkaar af te stemmen en glimlachte.

Gary vermoedde dat ze glimlachte en fluisterde waarom lach je? Ik

lach niet, ik glimlach. Hij drukte haar tegen zich aan en zij liet hem begaan. Je bent mijn gevangene, je kunt niet meer bewegen. Ik ben je gevangene omdat ik niet meer kan bewegen, maar wacht tot... Hij legde zijn hand op haar mond en in de palm van zijn hand glimlachte ze nog steeds.

‘Wilt u nu eindelijk eens ophouden met in de spiegel te kijken?’ gilte Charlotte Bradsbury met overslaande stem. ‘Ik geloof dat er iemand in het bed ligt. Ik zag net iets bewegen.’

‘En ik geloof dat u te veel gedronken hebt. U kunt beter gaan slapen. U ziet er beroerd uit’, antwoordde de man op de toon die mensen tegen een ziek kind aanslaan.

‘Nee! Ik weet het zeker, het bed beweegt!’

‘Dat zeggen alle mensen die te veel gedronken hebben. Kom, ga nu maar naar huis.’

‘Maar hoe kom ik thuis?’ zuchtte Charlotte Bradsbury. ‘Ach! Lieve God! Ik ben nog nooit zo... Wat is er gebeurd? Hebt u enig idee? En kijk niet voortdurend in die spiegel! Ik word er doodmoe van.’

‘Ik kijk niet in de spiegel, maar ik heb de indruk dat ik iets mis... Iets wat ik had toen ik hier aankwam.’

‘Zoek maar niet! U mist iets wat u nooit zult hebben.’

‘Is dat zo?’

Wat gaat ze nu nog zeggen? zuchtte Hortense. Ze kon beter opkrasen en ons vrij spel laten. Ik lig hier uitstekend, zei Gary. We zouden dat iedere avond moeten doen, ons verstoppen onder jassen en... Hij ging zachtjes met één vinger over Hortenses lippen. Ik heb ontzettend veel zin om je te kussen. Ik geloof dat ik dat maar eens ga doen, je kussen, Hortense Cortès. Hortense voelde zijn adem als een warme damp op haar lippen en antwoordde terwijl ze zijn mond streelde, dat is te gemakkelijk, Gary Ward, al te gemakkelijk, de ontdekking van de hemel is nog niet voor vandaag. Met zijn wijsvinger ging hij teder langs haar mond. Later doen we wel gecompliceerder dingen, ik zit vol ideeën...

‘Ik zal u maar niet vragen wat u bedoelt, want ik vrees dat het onaardig zou kunnen zijn’, antwoordde de man.

‘Ik ga naar huis. Morgen moet ik vroeg op.’

‘Ah! Dat is het, ik had een rode sjaal om.’

‘Hoe ordinair.’

‘Alstublieft...’

Wat een stomme trut! schold Hortense. Hij zal haar nooit naar huis willen brengen. Sst! beval Gary, terwijl zijn vingers nog steeds Horten-

ses lippen streelden. Wist je dat jouw lippen niet even vol zijn aan beide kanten? Hortense trok haar hoofd terug, bedoel je dat ik niet normaal ben? Nee, integendeel, je bent volkomen normaal, we hebben allemaal een asymmetrische mond. Dat is niet waar, ik niet. Ik ben perfect.

‘Ik kan u thuisbrengen als u wilt. Waar woont u?’ vroeg de man.

‘Ah! Dat zijn de eerste interessante woorden die ik uit uw mond hoor.’

Charlotte Bradsburry deed vruchteloze pogingen om overeind te komen, maar viel telkens weer neer op het bed en bleef uiteindelijk liggen.

‘Ik zeg u dat daaronder iemand ligt. Ik hoor stemmen.’

‘Kom op, geef me een arm. Dan help ik u overeind en breng u naar huis.’

Charlotte Bradsburry bromde iets dat noch Hortense noch Gary verstond, maar ze hoorden hoe de twee vertrokken, zij wankelend, hij haar ondersteunend.

Toen boog Gary zich naar Hortense en bekeek haar zwijgend. In zijn bruine ogen blonk het licht van een wilde, primitieve droom. Hoe zalig zou het zijn om verborgen te leven, veilig verscholen onder jassen, koekjes te eten en koffie te drinken met een lang rietje, nooit meer op hoeven te staan, nooit meer overal rondrennen als het konijn uit *Alice in Wonderland*. Hij had altijd al een hekel gehad aan dat konijn met zijn horloge voortdurend in de aanslag. Ik zou in mijn leven alleen nog maar naar Glenn Gould willen luisteren, terwijl ik Hortense Cortès kus, de haren van Hortense Cortès streel, de geuren van haar huid opsnuif, akkoorden voor haar verzin, mi-fa-sol-la-si-do, en die in haar oor zing.

Ik zou, ik zou...

Hij sloot zijn ogen en kuste Hortense Cortès.

Dit is dus een kus! dacht Hortense Cortès verbaasd. Dit heerlijke, verschroeiende gevoel dat je zin geeft om je op de ander te storten, hem op te snuiven, te likken, achterover te gooien, in hem weg te zinken, in hem op te gaan...

Verdwijnen in een diep meer, je mond, je lippen, je haren, je nek laten drijven.

Alles vergeten.

Caramelbonbon worden, van je laten proeven met de punt van de tong.

De ander proeven en zout en kruiden, amber en komijn, leder en sandelhout ontdekken.

Dit is het dus...

Tot nog toe had ze alleen maar jongens gekust die haar onverschillig lieten. Ze kuste wie haar van nut kon zijn, ze kuste wie tot de mondaine wereld behoorde, ze kuste terwijl ze een haarlok opzij duwde en over de schouder van haar partner keek. Ze bleef heel nuchter onder het kussen en ergerde zich aan botsende tanden, een al te opdringerige tong of overdreven speekselafscheiding. Soms had ze ook gekust uit verveling, als spel, omdat het buiten regende of omdat ze geen zin meer had om de ruitjes van het raam te tellen. Of, een herinnering waarvoor ze zich schaamde, om van een man een handtas van Prada of een topje van Chloé te krijgen. Daar dacht ze liever niet aan terug. Het was lang geleden. Ze was nog een kind, hij heette Chaval. Wat een brute en brutale man was dat!

Ze keerde Gary opnieuw haar mond toe en zuchtte.

Een kus kan dus ook genot verschaffen...

Een genot dat zijn weg zoekt door het lichaam, dat vlammetjes werpt, dat duizend brandjes sticht op plaatsen waarvan ze nooit had vermoed dat ze ontvlambaar waren.

Tot onder de tanden.

Wat een genot... Heerlijk!

En meteen bedacht ze dat ze op moest passen met genot.

Later liepen ze door de nacht.

Door de witte straten van de chique wijken in de richting van Hyde Park. Langs de mooie huizen met witte trappen en bordessen.

Naar het appartement van Gary.

Zwijgend liepen ze verder, hand in hand. Of eerder hun armen en benen bewegend in hetzelfde elan, hetzelfde ritme, de linkervoet vooruit samen met de linkervoet van de ander, de rechtervoet samen met de rechtervoet van de ander. Met de ernst en de concentratie van een *horse guard* met een bontmuts van *Her Majesty*. Hortense herinnerde zich dit spelletje: niet van voet veranderen, het juiste ritme niet verliezen. Ze was vijf jaar oud en liep aan de hand van haar moeder van de Denis Papinschool naar huis. Ze woonden in Courbevoie; ze hield niet van de straatlantaarns langs de brede laan. Ze hield niet van de brede laan. Ze hield niet van het flatgebouw. Ze hield niet van de flatbewoners. Ze haatte Courbevoie. Ze verjoeg de herinnering en richtte zich weer op de werkelijkheid van vandaag.

Ze hield Gary's hand stevig vast om greep te krijgen op wat, dat wist ze

met zekerheid, haar toekomst zou zijn. Ze zou hem niet meer loslaten. De man met de bruine krullen, de van kleur veranderende ogen, van bruin naar groen, van groen naar bruin, met mooie roofdierentanden en lippen die brand konden stichten.

Dat is dus een kus...

‘Dat is dus een kus’, fluisterde ze.

De woorden vervlogen in de donkere nacht.

Hij kneep zacht in haar hand en reciteerde enkele verzen die het moment een plechtig aura verleenden.

*Away with your fictions of flimsy romance,
Those tissues of falsehood which Folly has wove;
Give me the mild beam of the soul-breathing glance
Or the rapture which dwells on the first kiss of love.**

‘Lord Byron “The first kiss of love”.’

Het woord love viel in de nacht als een straatsteen in cadeauverpakking. Bijna had Hortense hem opgeraapt en in haar zak gestopt. Wat overkwam haar? Ze was verschrikkelijk sentimenteel aan het worden.

‘Als het juli was geweest, had je je niet onder die jassen kunnen verstoppen’, bromde ze, om zich te ontdoen van de kleffe zoetigheid waarin ze was terechtgekomen.

‘In juli ga ik nooit uit. In juli trek ik me terug.’

‘Zoals Assepoester na middernacht? Niet bepaald een viriele houding!’

Hij duwde haar tegen een boom, drukte zijn heupen tegen de hare en begon haar weer te zoenen zodat ze de kans niet had om verder te praten. Zij ontving zijn mond, deed haar lippen van elkaar om de kus de ruimte te geven, legde haar hand in zijn nek, streelde met haar vingertoppen het stukje zachte huid vlak achter zijn oor en voelde duizend brandhaarden opflakkeren onder Gary’s hete adem.

‘Je mag me niet uitdagen, Hortense, vergeet dat niet’, fluisterde hij. ‘Ik zou mijn *self-control* en mijn geduld kunnen verliezen.’

‘Iets wat voor een Engelse gentleman...’

‘...niet gepast zou zijn.’

* ‘Weg met de fictie van die idiote romans / die webben van leugens door gekte geweven! / Schenk me de zachte blik van de zuchtende ziel / of de vervoering van de eerste liefdeskus.’ ‘The first kiss of love’ (1806).

Ze wilde hem dolgraag vragen hoe zijn romance met Charlotte Bradsbury was afgelopen. En of die echt afgelopen was. Afgelopen, fini, dikke streep eronder? Of afgelopen met de belofte van een terugkeer, van een weerzien, van duizelende zoenen? Maar Byron en de Engelse gentleman riepen haar tot de orde en dwongen haar minachtend neer te kijken op haar rivale. Hou je sterk, meisje, doe alsof die snol niet bestaat. Vergeet die affaire. Het is voorbij. Hij is hier nu, bij jou, en jullie lopen samen door de Engelse nacht. Waarom die exquise zaligheid verstoren?

‘Ik vraag me altijd af wat eekhoorns ’s nachts doen’, zuchtte Gary. ‘Slapen ze rechtop, liggend of opgerold in een bolletje in een nest?’

‘Antwoord nummer 3. Een eekhoorn slaapt in een nest, met zijn staart als een waaier boven zijn hoofd. Zijn nest van twijgjes, bladeren en mos bouwt hij in een boom, niet hoger dan negen meter uit angst dat het zou worden weggeblazen door de wind.’

‘Verzin je dat hier ter plekke?’

‘Nee. Ik heb het gelezen in een *Robbedoes*. En ik moest aan jou denken.’

‘Aha. Jij denkt aan mij!’ riep hij en stak zijn arm zegevierend omhoog.

‘Dat overkomt me weleens.’

‘En je doet alsof ik lucht voor je ben! Met je gespeelde onverschilligheid.’

‘*Strategy of love, my dear!*’

‘Als strateeg ben je niet te kloppen, hè, Hortense Cortès?’

‘Kwestie van helder denken.’

‘Ik beklaag je, je legt jezelf grenzen en beperkingen op, je remt jezelf af. Je weigert risico’s te nemen, terwijl alleen risico’s je kippenvel kunnen bezorgen.’

‘Ik bescherm mezelf, dat is wat anders. Ik ben niet zo iemand die vindt dat pijn de eerste stap naar het geluk is.’

De linkervoet weigerde dienst en de rechter aarzelde, bleef even in de lucht hangen, kwam onzeker weer neer. Hortenses hand ontsnapte uit die van Gary. Hortense bleef staan en hief haar hoofd op, haar kin trots omhoog als een jonge soldaat die de oorlog in gaat, met de ernst, de tragiek bijna van iemand die een belangrijk besluit heeft genomen en wil dat er naar hem wordt geluisterd.

‘Niemand zal mij doen lijden. Nooit zal een man mij zien huilen. Ik hoef het niet, de pijn, het verdriet, de twijfels, de jaloezie, het bange

wachten, de opgezwollen ogen, de gele huid van de verliefde, door eenzaamheid en argwaan verscheurde vrouw...'

'Je hoeft het niet?'

'Ik wil het niet. En het gaat me uitstekend zo.'

'Weet je dat zeker?'

'Zie ik er niet volmaakt gelukkig uit?'

'Vooral vanavond.'

Hij probeerde te lachen en stak zijn hand uit om ermee door haar haren te gaan en iets van de zwaarte van het moment weg te nemen, maar zij weerde hem af, alsof ze, voor ze zich door een nieuwe kus kon laten meeslepen en opnieuw voor enkele tellen haar verstand zou verliezen, een charter van wederzijds respect en goed gedrag moesten tekenen.

Dit was niet het moment voor grapjes.

'Ik heb eens en voor altijd besloten dat ik speciaal, uniek, schitterend, buitengewoon, onaards mooi, slim, beschaafd, origineel, begaafd, super-begaafd ben... Of is er nog iets?'

'Ik geloof niet dat je iets vergeten bent.'

'Dank je. Laat het me weten als ik een facet van mijn perfectie onvermeld heb gelaten.'

'Dat zal ik zeker doen.'

Ze hervatten hun nachtelijke wandeling, maar hun pas was uit balans en hun handen zwaaiden naast elkaar maar vonden elkaar niet meer. In de verte zag Hortense het hek van het park en de hoge bomen die lichtjes bogen in de wind. Ze wilde zich wel laten meeslepen door een kus, maar ze wilde zichzelf niet in gevaar brengen. Dat moest Gary weten. Uiteindelijk was het gewoon eerlijk om hem te waarschuwen. Ik wil niet lijden, ik wil niet lijden, zei ze, en ze smeekte de kruinen van de hoge bomen haar de banale kwellingen van de liefde te besparen.

'Vertel me eens, Hortense Cortès, waar zit het hart in heel dat verhaal? Je weet wel, dat orgaan dat bonst, dat oorlogen en aanslagen veroorzaakt...'

Ze bleef staan en wees triomfantelijke naar haar schedel.

'Dat stop ik op de enige plaats die ervoor geschikt is, híér... in mijn hersenen. Op die manier bewaar ik de volledige controle. Niet dom, hè?'

'Verbazend. Daar had ik nooit aan gedacht', zei Gary, terwijl hij een lichte buiging maakte.

Ze liepen nu op een kleine afstand van elkaar, zodat ze elkaar beter konden opnemen.

‘Ik vraag me maar één ding af en dat is of ik tegenover een dergelijke perfectie, die alleen maar bewondering kan opwekken... of ik...’

De blik van Hortense maakte zich los van de boomkruinen en richtte zich op Gary Ward.

‘Of ik wel goed genoeg ben voor zoveel perfectie.’

Hortense glimlachte begrijpend.

‘Het is alleen maar een kwestie van oefenen, weet je. Ik ben heel vroeg begonnen.’

‘En omdat ik dat niet zeker weet en denk dat ik nog een paar details moet bijvijlen die uit de toon zouden kunnen vallen en een smet op jouw perfectie zouden kunnen werpen, denk ik dat ik je maar beter alleen naar huis kan laten gaan, mijn mooie Hortense. En ik ga naar mijn eigen stulpje om me te vervolmaken in de edele kunst van het oorlog voeren.’

Ze bleef staan, legde een hand op zijn arm en wierp hem een glimlachje toe dat zei, maak je een grapje? Dat meen je toch niet? Toen voelde ze hoe in haar lichaam een afgrond openging die in één klap alles uitbraakte: de heerlijke warmte, de vlammetjes, de vlinders, de duizend vreugden die maakten dat ze haar rechtervoet naast zijn rechtervoet zette en haar linker naast zijn linker en dat ze met lichte, energieke pas door de nacht liep.

Ze stond alleen op het donkergrijze asfalt en een ijzige kou sneed haar de adem af.

Hij antwoordde niet en duwde de deur van zijn flatgebouw open.

Draaide zich om en vroeg of ze geld had voor een taxi of dat hij voor een moest zorgen.

‘Want ik ben een gentleman en dat vergeet ik niet.’

‘Ik... Ik heb jouw arm niet nodig en ik...’

Ze zocht naar de meest kwetsende, de meest vernederende, de meest vernietigende woorden, maar toen ze die niet kon vinden, balde ze haar vuisten en vulde haar longen met een kille woede, en als een wervelwind vanuit het diepste van haar buik klonk haar kreet door de zwarte Londense nacht: ‘Loop naar de hel, Gary Ward. Ik wil je nooit meer zien! Nooit meer!’

*

...daarom

Het was alles wat ze wist te zeggen. Alles wat in haar opkwam. Alles wat ze kon uitbrengen als ze haar vragen stelden die ze niet kon beantwoorden omdat ze het zelf niet begreep.

En, mevrouw Cortès, hebben we niet gedacht aan verhuizen na 'wat er is gebeurd'? Wilt u echt in dit gebouw blijven wonen? In dit appartement?

De stem daalde een toon, er werden aanhalingstekens ingevoegd, men liep op de toppen van zijn tenen, men mat zich een lekker samenzweerderig air aan alsof 'men' ingewijd was in het geheim. Dat is toch niet verstandig, zoiets... Waarom blijven? Waarom niet verhuizen en alles proberen te vergeten? Is dat niet zo, mevrouw Cortès?

...daarom

Zei ze, heel rechtop, met een lege blik in haar ogen. In de rij aan de kassa van de Shopi of bij de bakker. Vrij om niet te antwoorden. Vrij om niet te doen alsof ze antwoordde.

Het lijkt niet goed te gaan met u, mevrouw Cortès. Denkt u niet dat u hulp moet vragen, ik weet niet, advies vragen bij iemand die... die u misschien kan helpen om... Zo'n groot verlies! Je zus verliezen, dat is pijnlijk, dat red je niet in je eentje. Iemand die u zou kunnen helpen om het weg te spoelen.

Wegspoelen...

Herinneringen wegspoelen als waswater?

Wegspoelen, de glimlach van Iris, de grote blauwe ogen van Iris, de lange zwarte haren van Iris, de spitse kin van Iris, de droefheid en de lach in de blik van Iris, de armbanden die rinkelen aan de polsen van Iris, het dagboek van de laatste dagen van Iris, de gelukkige lijdensweg in het appartement, wachtend, wachtend op haar beul, de trage wals in het bos in het schijnsel van de koplampen van de auto's...

Een twee drie, een twee drie, een twee drie... De trage, trage, trage wals.

...tot rust komen, de herinneringen die u achtervolgen verjagen. U zult beter slapen, u zult geen nachtmerries meer hebben, want u hebt nachtmerries, is het niet? Mij kunt u vertrouwen, het leven heeft me niet gespaard, moet u weten. Ik heb ook mijn deel gehad, ik ook.

De stem werd flemend, weerzinwekkend, smeekte om in vertrouwen te worden genomen.

Waarom, mevrouw Cortès?

...daarom

...of opnieuw aan het werk gaan, opnieuw gaan schrijven, een roman natuurlijk. Het zou u verstrooien, het zou u bezighouden, ze zeggen zelfs dat dat geneest, dat schrijven therapeutisch werkt. U zou niet voortdurend blijven denken aan... enfin, u weet wel, aan die... aan dat ongelukkig... En de stem werd zachter en viel smadelijk stil bij dat ding dat men niet durfde te noemen. Waarom stort u zich niet opnieuw op die periode die u zo na aan het hart lijkt te liggen, de twaalfde eeuw? Dat klopt toch, hè? De twaalfde eeuw is toch uw specialiteit, hè? Niemand kan aan u tippen als het over de twaalfde eeuw gaat. O! Uren zouden we naar u kunnen luisteren. Ik zei het gisteravond nog tegen mijn man, die mevrouw Cortès, dat is echt een culturele encyclopedie. Een mens vraagt zich af waar ze het allemaal vandaan haalt. Waarom zou u niet op zoek gaan naar een nieuw verhaal, zoals datgene dat u zoveel geluk heeft gebracht, hè? Die moeten er bij hopen zijn!

...daarom

U zou een vervolg kunnen schrijven. We zitten erop te wachten. Met duizenden, wat zeg ik, met honderdduizenden zitten we erop te wachten. Wat een ongelooflijk succes hebt u gehad met dat boek! Wat was de titel ook weer? *De schoonheid van een koningin*? Nee? Nee... Wat zegt u? Ach ja, *De nederigheid van een koningin*. Ik heb het niet gelezen, nee, geen tijd gehad, druk met het huishouden, de strijk, de kinderen, maar mijn schoonzus vond het geweldig en ze heeft beloofd het aan mij door te geven zodra ze het terugkrijgt, want ze heeft het uitgeleend aan een vriendin. Boeken zijn duur. Niet iedereen heeft het geluk om... Dus, mevrouw Cortès, kom op, een vervolg. Dat kan voor u geen probleem zijn. Als ik de tijd had, ik zou wel schrijven, reken maar! Ik zou u mijn levensverhaal kunnen vertellen om u een paar ideeën te geven. U zou zich niet vervelen, ik zweer het.

De armen in een voldaan gebaar over elkaar geslagen, de kin iets omhoog, de blinkende oogjes samengeknepen. Het masker van een groteske vriendelijkheid. O zo fatsoenlijk. Ik doe een goede daad, zei ze waarschijnlijk tegen zichzelf, ik help die arme mevrouw Cortès er weer bovenop, ik stimuleer haar om iets te doen. Als ze het redt, zal dat dankzij mij zijn.

Joséphine glimlachte. Beleefd.

...daarom

Dat woord herhaalde ze de hele tijd.

Het was haar schild. Het beschermde haar tegen die opdringerige monden die voortdurend vragen fluisterden. Het voerde haar mee naar een verre plek, ze hoorde de stemmen niet meer, ze las de woorden op de lippen en voelde walging en medelijden voor die mensen die zo nodig met haar wilden praten, die een band met haar wilden.

Ze sneed hun tong af, ze sneed hun hoofd af, ze sneed het geluid af.

...daarom

...daarom

...daarom

Die arme mevrouw Cortès toch, dachten ze waarschijnlijk terwijl ze wegliepen. Ze had alles en nu heeft ze niets meer. Alleen nog haar ogen om te huilen. Maar het is dan ook niet niks wat ze heeft meegemaakt. Zoiets lees je in de krant, je denkt niet dat het jou kan overkomen. In het begin geloofde ik het niet. Maar het was op televisie. In het journaal. Jaja... Ik dacht, zoiets kan toch niet. Dat iemand betrokken raakt bij een verhaal als dit. Voorwaar geen alledaags verhaal. Ah! Bent u dan niet op de hoogte? Kent u het verhaal niet? Waar was u dan afgelopen zomer? Het stond in alle kranten. Het is het verhaal van een gewone vrouw, een doodgewone vrouw, een vrouw als u en ik, die ongelofelijke dingen meemaakt... Geloof me maar. Eerst gaat haar man bij haar weg en vertrekt naar Kenia om er krokodillen te gaan kweken. Ja, krokodillen in Kenia! Hij denkt dat hij fortuin gaat maken en de wereld zal verbazen. Een donquichot op sokken. Het arme kind blijft alleen achter in Frankrijk met twee dochtertjes. Zonder geld en met een berg schulden. Ze heeft het gevoel dat ze overal tegelijk moet zijn en weet niet waar te beginnen. Maar ze heeft een zus, Iris, en daar loopt het uit de hand... Een heel rijke en heel mooie en heel opvallende zus, die zich te pletter verveelt in het leven. Ook al heeft ze alles: een mooi, prachtig gemeubileerd appartement, een mooie man, een mooi zoontje dat het prima doet op school, een dienstmeisje en een hele rits creditcards. Totaal geen zorgen. Een luizenleven. Snapt u? Welnu... het is niet genoeg voor haar. Ze droomt ervan beroemd te worden, op tv te komen, haar foto te zien in tijdschriften. Op een avond tijdens een dinertje zegt ze dat ze een boek gaat schrijven. Maar daarmee heeft ze zichzelf in een lastig parket gebracht. Ze verwachten nu een boek van haar. Ze spreken haar erover aan, ze vragen hoever ze ermee is, of het een beetje opschiet enzovoort, enzovoort. Ze raakt in paniek,

weet niet meer wat te antwoorden en krijgt gloeiende migraineaanval-
len. Dan vraagt ze de arme mevrouw Cortès om dat boek in haar plaats
te schrijven. Mevrouw Cortès, die middeleeuwse geschiedenis studeert
en ingewikkelde dingen schrijft over de twaalfde eeuw. We willen dat
nog wel eens vergeten, maar die periode bestaat ook. Zij verdient er de
kost mee. Ze wordt betaald om zich bezig te houden met de twaalfde
eeuw. Jaja, er zijn mensen zoals zij die dingen uit lang vervlogen tij-
den bestuderen. Een mens vraagt zich af waar het allemaal goed voor
is. Met ons belastinggeld! En dan zijn ze verbaasd dat... Ach, ik dwaal
af. Haar zus vraagt haar dus om dat boek te schrijven en uiteraard zegt
mevrouw Cortès ja. Begrijpelijk, ze heeft geld nodig. En ze heeft altijd
ja gezegd tegen haar zus. Ze dweept met haar, zeggen ze. Het is geen
liefde maar pure idolatrie. Al sinds hun kindertijd danst zij naar de pij-
pen van haar zus die haar tiranniseert, kleineert, bekritiseert. Zij schrijft
dus dat boek, iets over de middeleeuwen, helemaal niet slecht naar het
schijnt, ik heb het niet gelezen, ik heb geen tijd, ik heb wel wat anders
te doen dan mijn ogen te ruïneren met sentimentele onzin, historisch
verantwoord of niet. Het boek verschijnt en is een geweldig succes. De
zus draaft op in de media en promoot om het even wat: appeltaart, bloe-
menboeketten, liefdadigheidsacties, weersvoorspellingen en ga zo maar
door. Weet u wat het is met die celebrity's? Het is nooit genoeg voor
hen. Zelfingenomen types. Altijd willen ze in het middelpunt van de
belangstelling staan. Nooit mag het eens wat minder zijn. En dan barst
het schandaal los! De oudste dochter van mevrouw Cortès, Hortense,
een pestgriet onder ons gezegd en gezwegen, komt op tv en doet het
hele verhaal uit de doeken. In een rechtstreekse uitzending. Dat kind is
voor geen kleintje vervaard, neem dat maar van me aan. De mooie Iris
Dupin is ontmaskerd. Ze wordt uitgelachen en nagewezen. Ze komt de
klap niet te boven en sluit zich op in een privékliniek, waar ze maanden
later weer uit komt, totaal gestoord en helemaal niet hersteld, als u het
mij vraagt. Volkomen gedrogeerd. Volgestopt met pijnstillers. Haar
man, de man van mevrouw Cortès bedoel ik, die naar Kenia is vertrok-
ken... Haar man dus wordt opgevreten door een krokodil. Echt waar.
Het is gruwelijk, maar het is zo. Ik zei toch dat dit geen alledaags verhaal
was. En zo is de arme mevrouw Cortès ineens weduwe, met een knet-
tergekke, depressieve, alcoholverslaafde zus die troost zoekt in de armen
van een moordenaar. Het is echt een ongelofelijk verhaal. U zou het niet
geloven als ik het niet was die het u vertelde. Een perfecte man, een man
van de wereld. Knap, goed gekleed, goede positie, een bankier met een

uitstekende reputatie, smoking, handkus, noem het maar op... Maar in werkelijkheid een moordenaar! Jaja, ik zeg het u, een echte killer. Hij heeft er niet één koud gemaakt, nee, nee, een tiental moorden heeft hij op zijn geweten. Vrouwen natuurlijk. Dat is gemakkelijk.

De kletstantes... Met open monden, glinsterende ogen en bonzende harten staan ze in de rij voor een gouden baguette van 1,10 euro.

De vertelster voelt zich nu zo belangrijk dat ze haar publiek niet meer wil loslaten en gaat in één adem door met haar verhaal. Ik was u nog vergeten te zeggen dat hij in hetzelfde flatgebouw woonde als mevrouw Cortès. Zij heeft hem trouwens zelf aan haar zus voorgesteld, u kunt zich dus wel indenken dat ze zich schuldig voelt. Dat ze haar vingers opeet van ellende, dat ze in haar hoofd de film voortdurend opnieuw ziet. Dat ze 's nachts geen oog dichtdoet omdat haar geweten haar kwelt. Als u het mij vraagt, is ze er innerlijk van overtuigd dat ZIJ het is die haar zus heeft vermoord. Ik ken haar heel goed, moet u weten, ik heb de zaak van het begin tot het eind gevolgd, ze is mijn buurvrouw... nee, nee, naast mij woont ze niet, ze is de buurvrouw van een vriendin van mijn schoonzus. Die heeft de moordenaar een hand gegeven, jaja... en ik weet zeker dat ik hem op een zaterdagochtend bij de slager heb gezien... ik zweer het u! We stonden samen te wachten aan de kassa, hij had een rode leren portefeuille in zijn hand, een chic merk, ik heb het goed gezien. En ik moet toegeven dat hij er charmant uitzag. Ze zijn vaak charmant naar het schijnt. Kan ook niet anders, want ze weten de vrouwen in te pakken. Als het zielenpoten waren zouden we ons niet laten inpakken, toch? En dan zouden we geen mes in ons hart geplant krijgen, zoals die arme Iris Dupin.

Joséphine hoorde alles. Zonder de oren te spitsen.

Ze las het van de rug als ze in de rij stond voor de kassa van de Shopi.

Ze ving de vluchtige blikken op die als spinnen over haar lichaam gleden.

En ze wist dat alle gesprekken eindigden op dezelfde manier. Haar zus, dat was wat anders. Zo'n mooie vrouw. Sierlijk, geraffineerd, zo mooi, met prachtige inktblauwe ogen. Met klasse. Met allure. Niet te vergelijken met die arme mevrouw Cortès. Dag en nacht waren ze.

Ze bleef wat ze altijd was geweest.

Wat ze altijd zou zijn.

Joséphine Cortès. Een heel gewoon vrouwtje.

Zelfs Shirley bestookte haar met vragen.

Bijna dagelijks belde die haar vanuit Londen. 's Morgens heel vroeg. Met een vraag over een merk camembert, een Frans woord, een grammaticaregel of een dienstregeling van de spoorwegen. Ze begon heel onschuldig, Joséphines stem peilend, hoe gaat het, Jo? Heb je goed geslapen? *Everything under control*? En dan vertelde ze een anekdote over haar kruistocht tegen de suikerconsumptie, de problemen van zwaarlijvige kinderen, het effect van suiker op hart en bloedvaten, ze deed alsof ze zich opwond, speurde naar een spoor van een glimlach, keek uit naar de korte stilte die eraan voorafging, naar een zucht van opluchting, een genoeglijk gegrom.

Weidde uit, weidde uit, weidde uit...

Stelde elke dag dezelfde vragen: En je proefschrift? Wanneer moet je daarmee klaar zijn? Hoe ver ben je ermee? Wil je dat ik je kom helpen? Want dan ben ik er meteen, dat weet je. Je hoeft maar te fluiten en ik sta er. Ben je niet te zenuwachtig? Zevenduizend pagina's! My God! Wat heb jij hard gewerkt. En een verdediging van vier uur! En Zoé? In het tweede jaar al! Binnenkort vijftien! Hoe maakt zij het? Heeft ze nog iets gehoord van... hoe heet haar vriendje ook weer... eh... de zoon van... Gaétan? Hij stuurt mails, hij belt haar... Arm kind! Zoiets is pas een trauma. En Iphigénie? Is die boef van een man van haar teruggekomen? Nog altijd niet? En de kinderen? En meneer Sandoz, heeft die zijn liefde al verklaard? Durft hij niet? Ik zal hem eens een schop onder zijn kont komen geven. Waarop wacht die sul eigenlijk? Tot er mos uit zijn oren groeit?

Ze sprak luid en opgewonden en stelde de ene vraag na de andere in de hoop Jo's zwijgen te doorbreken en haar een lachje te ontlokken.

Is er nog nieuws van Marcel en Josiane? Ah... Hij stuurt je bloemen, en zij belt je. Ja, die twee mogen jou wel. Je zou ze eens moeten opzoeken. Geen zin... Waarom?

...daarom

En Garibaldi, die mooie inspecteur, heb je die nog gezien? Nog altijd op het kantoor daar? Dan ben je veilig. En zoon Pinarelli? Nog altijd bij zijn moeder? Zou die niet een beetje homo zijn? En de geile meneer Merson? En de wulpse mevrouw Merson?

En zeg eens, de appartementen van die twee... eh... zijn die bewoond? Ken je de nieuwe huurders? Nog niet. Je komt ze tegen maar je praat niet met ze. Dat van... dat is nog leeg. Natuurlijk... Dat begrijp ik, Jo,

maar je moet toch ook eens buitenkomen. Je kunt jezelf niet je hele leven opsluiten. Waarom kom je me niet eens opzoeken? Je kunt niet met dat proefschrift van je... Oké, maar daarna dan? Kom voor een paar dagen naar Londen. Dan zie je Hortense, dan zie je Gary, we gaan uit, we gaan zwemmen in Hampstead Pond, in het hartje van Londen, heerlijk is dat, je waant je in de negentiende eeuw, er is een houten ponton, er zijn waterlelies en het water is ijskoud. Ik ga er iedere ochtend zwemmen en dat houdt me ongelooflijk in vorm. Luister je wel naar me?

Een spervuur van vragen om Joséphine wakker te schudden uit haar pijnlijke verdoving en om de enige vraag die haar achtervolgde op afstand te houden...

Waarom?

Waarom heeft ze zich in de klauwen van die man geworpen? Van die gek die in koelen bloede moordde, die vrouw en kinderen terroriseerde en haar als zijn slavin behandelde voordat hij haar doodstak?

Mijn zus, mijn grote zus, mijn idool, mijn schoonheid, mijn schittering, mijn liefde, jouw bloed klopt in mijn slapen, onder mijn huid...

Waarom, smeekte Joséphine, waarom?

...daarom

antwoordde een stem die ze niet kende.

...daarom

Omdat ze daar het geluk dacht te vinden. Ze gaf zich zonder enige reserve, zonder iets achter te houden, en hij beloofde haar al het geluk van de wereld. Ze geloofde hem. Ze was gelukkig toen ze stierf, zo gelukkig.

Gelukkiger dan ze tevoren ooit was geweest.

Waarom?

Ze kwam er niet van af, van dat woord dat steeds dezelfde spijker in haar hoofd sloeg, dat steeds nieuwe brandende vragen opriep, dat hoge muren optrok waartegen ze te pletter liep.

En waarom leef ik nog? Want ik leef nog, naar het schijnt.

Shirley gaf niet op. Met haar hart en haar armen reikte ze naar haar over de Theems, over het Kanaal en bromde: 'Je luistert niet naar me. Ik hoor het wel dat je niet naar me luistert.'

'Ik heb geen zin om te praten.'

'Dit kun je niet volhouden. Je kunt jezelf niet blijven opsluiten.'

‘Shirley...’

‘Ik weet wat er door je hoofd gaat en ik weet wat je belet te ademen. Ik weet het. Het is jouw schuld niet, Jo.’

‘...’

‘En het is evenmin zijn schuld. Jij kunt er niets aan doen en hij kan er niets aan doen. Waarom weiger je hem te zien? Waarom antwoord je niet op zijn berichtjes?’

...daarom

‘Hij heeft gezegd te zullen wachten, maar hij zal niet zijn hele leven wachten, Jo! Je doet jezelf pijn, je doet hem pijn, en waarom allemaal? Jullie hebben haar niet...’

Toen kreeg Joséphine haar stem terug. Alsof iemand een snee in haar keel had gemaakt en haar stembanden had blootgelegd zodat ze kon brullen. Ze brulde, ze brulde in de telefoon, ze brulde tegen haar vriendin die haar iedere dag belde, die zei ik ben er, ik ben er voor je: ‘Kom op, Shirley, kom op, zeg het.’

‘Godverdomme, Jo, je bent hopeloos! Denk je dat ze op die manier zal terugkomen? Waarom dan, hè? Waarom?’

...daarom

En zolang ze geen antwoord had gegeven op die vraag, zou ze haar leven niet opnieuw ter hand nemen. Ze zou roerloos, teruggetrokken, zwijgend blijven zitten, ze zou nooit meer glimlachen, nooit meer uitgelaten vrolijk zijn, nooit meer wegdromen in zijn armen.

De armen van Philippe Dupin. De man van Iris Dupin. Haar zus. De man tegen wie ze ’s nachts met haar mond in haar hoofdkussen gedrukt praatte.

De man wiens armen ze om zich heen verbeeldde.

De man die ze moest vergeten.

Ze was dood.

Iris had haar meegevoerd in haar trage wals in de lichtbundels van de koplampen, onder de flikkering van het mes. Een twee drie, een twee drie, kom met me mee, Jo, we zijn weg... Je zult zien hoe makkelijk het is!

Een nieuw spelletje dat Iris had bedacht. Zoals toen ze klein waren.

Krik en Krok kraakten de grote Kruk die hen wilde kraken.

Die avond, op de open plek in het bos, had de grote Kruk gewonnen. Hij had Iris gekraakt.

En hij zou Joséphine kraken.

Joséphine ging Iris altijd achterna.

‘Dat is het Jo,’ bleef Shirley haar bestoken aan de telefoon, ‘dat is het, je wilt haar achterna... Je wilt alleen nog maar doen wat strikt nodig is, leven voor Zoé en Hortense, hun studie betalen, leven als een braaf moedertje en je al de rest ontzeggen! Je hebt niet het recht een vrouw te zijn, want zij die DE vrouw was, is er niet meer. Je staat het jezelf niet toe! Welnu, ik ben je vriendin en ik ben het daar niet mee eens en ik...’

Joséphine hing op.

Shirley belde terug en spuide steeds dezelfde woedende woorden. Ik begrijp het niet, Jo, vlak nadat het gebeurd was, vlak na de dood van Iris heb je met hem geslapen, toen was hij er voor jou, toen was jij er voor hem. Nietwaar? Antwoord toch, Jo, antwoord toch eens!

Joséphine liet de hoorn vallen, deed haar ogen dicht en legde haar hoofd tussen haar ellebogen. Niet meer terugdenken aan die tijd, vergeten, vergeten... De stem in de telefoon klonk als de razende dans van een duiveltje.

‘Je laat je opsluiten... dat is toch zo? Maar door wat? Door wie? Verdomme, Jo, je mag niet...’

Joséphine wierp de telefoon tegen de muur.

Die gelukkige dagen wilde ze vergeten.

Die dagen dat ze dicht bij hem was geweest, in hem was opgegaan, zich in hem had verloren.

Toen ze zich had vastgeklampt aan het geluk dat zijn huid, zijn mond haar verschaftte.

Wanneer ze daaraan dacht, legde ze haar vingers op haar lippen en zei Philippe... Philippe.

Dat zou ze Shirley niet zeggen.

Dat zou ze niemand zeggen.

Alleen Du Guesclin was op de hoogte.

Du Guesclin die geen vragen stelde.

Du Guesclin die haar jankend aankeek als ze te verdrietig werd, als haar blik te leeg was, als het verdriet haar verpletterde.

Hij liep rondjes en liet zijn klagende gekerm horen, schudde zijn kop, wilde haar niet zien in deze staat.

Hij ging zijn riem halen, de riem die ze hem nooit omdeed, die naast haar sleutels lag te roesten in een mandje in de hal, en liet hem voor haar voeten vallen alsof hij wilde zeggen kom, we gaan naar buiten, een wandeling zal je zinnen verzetten.

Ze liet zich door die lelijke hond overtuigen.

En ze vertrokken om te gaan hardlopen rond het meer in het Bois de Boulogne.

Zij rende en hij volgde haar.

Hij liep langzaam, met krachtige, regelmatige pas achter haar aan. Hij dwong haar het tempo vast te houden, hij belette haar te blijven staan en met haar voorhoofd tegen een boomstam haar opkomende tranen de vrije loop te laten.

Ze liep één rondje, twee rondjes, drie rondjes. Ze liep tot ze haar armen, haar nek, haar benen, haar hart niet meer voelde. Tot ze haar ene voet niet meer voor de andere kon zetten.

Ze liet zich in het gras vallen en voelde het zware lijf van Du Guesclin naast zich neerploffen. Hij hijgde, snoof en kwijlde, maar hield zijn kop omhoog zodat niemand het in zijn hoofd haalde om dichterbij te komen.

Een grote zwarte dog, gehavend, vol littekens en onder het zweet, waakte over haar.

Ze deed haar ogen dicht en liet haar machteloze tranen over haar gezicht stromen.

*

Shirley keek naar de drie groene appels, de mandarijnen, de amandelen, de vijgen en de hazelnoten in de grote, oranje, terracotta slakom op de keukentafel en ze dacht aan het ontbijt dat haar wachtte na haar terugkeer van Hampstead Pond.

Ondanks de koude, de fijne motregen en het ochtendlijke uur ging Shirley zwemmen.

Dan vergat ze dat ze weer op die muur van verdriet was gestoten bij Joséphine. Het was iedere ochtend hetzelfde, iedere ochtend stootte ze op een muur.

Ze wachtte het ideale tijdstip af. Het tijdstip waarop Zoé naar school was vertrokken en Joséphine alleen thuis was en op blote voeten, met een oude sweater over haar pyjama de keuken opruimde.

Ze toetste het nummer van Joséphine in.

Ze praatte, praatte en hing op, het lukte niet.

Ze wist niet meer wat ze nog kon zeggen of doen of bedenken. Ze stotterde van machteloosheid.

Die ochtend was het alweer mislukt.

Ze pakte haar muts, haar handschoenen, haar jas, haar zwemtas – badpak, handdoek, zwembril – en het sleuteltje van haar fietsslot.

Elke morgen ging ze zwemmen in het ijskoude water van Hampstead Pond.

Ze zette de wekker op zeven uur, sprong uit bed, zette een paar passen en schold zichzelf uit voor onnozele dwaas. Ben jij een masochiste of wat? Ze hield haar hoofd onder de kraan, zette een kop gloeiend hete thee, belde Joséphine, deed verwoede maar vruchteloze pogingen om tot een gesprek te komen, hing weer op, trok een joggingpak aan, dikke wollen kousen, een dikke trui, nog een dikke trui, pakte haar tas en vertrok door de kou en de regen.

Die ochtend bleef ze staan voor de spiegel in de hal.

Ze haalde een tube lipgloss ‘rose irisé’ tevoorschijn, bracht een laagje aan en wreef haar lippen langs elkaar om het te spreiden. Deed een beetje watervaste mascara op, een vleugje blush op haar wangen, rolde haar muts met witte franjes over haar kortgeknipte haren, trok er een paar blonde krullende lokken onderuit en sloeg, tevreden over die vrouwelijke toets, de deur dicht en sprong op haar fiets. Een oude, roestige fiets. Piepend en knarsend. Een cadeau van haar vader op een kerstfeest in zijn dienstvertrekken in Buckingham Palace. Gary was tien. Een reusachtige kerstboom, fonkelende kerstballen, katoenen sneeuwvlokken en een rode fiets met achttien versnellingen en een zilveren strik eromheen. Voor haar.

Ooit was hij stralend rood geweest, met een opvallende lamp en glimmend chroomwerk. Nu was hij...

Echt beschrijven kon ze hem niet. Ze zei dan maar discreet dat hij zijn glans een beetje kwijt was.

Ze fietste. Ze fietste.

Ze keek uit voor de auto's en de dubbeldekkers die haar met hun gevaarlijke bochtenwerk bijna verpletterden. Rechtsaf, linksaf, met maar één doel: Heath Road, Hampstead, North London. Ze reed voorbij de Spaniards Inn, groette Oscar Wilde, volgde het fietspad, omhoog, omhoog. Kwam voorbij Belsize Park, waar Byron en Keats hadden gewandeld, zag de goudgele en vlammend rode bladeren, sloot haar ogen, deed ze weer open, liet de verschrikkelijke parkeerplaats links liggen en dook in het groenige water van de vijver. Het donkere water met de lange bruine algen, de takken die in het water hingen en drupten, de zwanen en de eenden die zich met veel misbaar uit de voeten maakten als je te dichtbij kwam...

Zou ze hem misschien tegenkomen voor ze in het water sprong?

De man op de fiets die 's morgens vroeg naar de ijskoude vijver reed. Ze hadden elkaar de week ervoor ontmoet. Shirleys remmen hadden het in de afdaling van Parliament Hill laten afweten en ze was tegen hem aangebots.

'Neem me niet kwalijk', had ze gezegd terwijl ze haar muts die haar het zicht benam weer goed zette.

Ze wreef over haar kin. Ze was met haar gezicht tegen de schouder van de man terechtgekomen.

Hij was afgestapt en bestudeerde haar fiets. Ze zag alleen een muts die op de hare leek, een brede rug in een roodgeruit jack die over haar voorwiel gebogen stond, en twee pijpen van een beige fluwelen broek met dikke ribbels en een beetje afgesleten knieën.

'Uw remmen zijn versleten, ze doen het niet meer. Had u dat nog niet gemerkt?'

'Het is een oude fiets. Ik zou een nieuwe moeten kopen.'

'Dat lijkt me geen slecht idee.'

En hij was overeind gekomen.

Shirleys blik was toen van de rafelige remkabel naar het gezicht van de man gegaan. Een vriendelijk gezicht, een vriendelijk en warm gezicht met een... een... Ze zocht naar de juiste woorden om de storm die in haar opstak te bedwingen. Alarm! Alarm! Storm, windkracht zeven, fluissterde een stemmetje. Een zacht en sterk gezicht met een innerlijke, vanzelfsprekende kracht, zonder poeha. Een aantrekkelijk gezicht met een brede glimlach, een stevige kin, lachende ogen en dikke, kastanjebruine

haren die hier en daar onder zijn muts uitstaken. Ze bleef gebiologeerd naar het gezicht van de man kijken. Hij had iets... iets van een koning die een schat bezit die waardeloos is voor de anderen, maar van levensbelang voor hemzelf. Ja, dat was het: hij zag eruit als een opgewekte en bescheiden koning.

Ze bleef hem aanstaren en bood waarschijnlijk een vrij idiote aanblik, want hij lachte even en zei: 'Als ik u was zou ik te voet naar huis gaan, met mijn fiets aan de hand. Anders is dit waarschijnlijk niet uw laatste ongelukje vandaag.'

En aangezien ze niet antwoordde en in zijn ogen bleef kijken, vruchteloos probeerend zich los te maken van die zo zachte, zo sterke blik die haar volkomen sprakeloos en idioot maakte, had hij eraan toegevoegd: 'Eh... Hebben wij elkaar al eerder ontmoet?'

'Ik geloof het niet.'

'Oliver Boone', had hij gezegd, terwijl hij haar de hand reikte. Lange, smalle, fijne vingers. Artiëstenvingers.

Ze schaamde zich dat ze hem aan haar remkabel had laten prutsen.

'Shirley Ward.'

Hij had een krachtige handdruk en ze moest een gilletje onderdrukken.

Ze had een dwaas lachje laten horen, in een hopeloze poging om het prestige te heroveren dat ze in korte tijd was kwijtgeraakt.

'Goed... en eh... bedankt dan maar.'

'Graag gedaan. Maar pas toch maar op.'

'Dat is beloofd.'

Ze had haar fiets gepakt en was heel langzaam naar het meer gereden, met haar voeten bijna aan de grond om te kunnen remmen als het nodig was.

Bij de toegang tot de vijvers hing een bord waarop stond:

No dogs

No cycles

No radios

No drowning

Van dat laatste werd ze vrolijk. No drowning. Verboden te verdrinken! Misschien was dat wel wat ze het meest had gemist tijdens haar gedwongen verblijf in Frankrijk: de Engelse humor. Ze slaagde er niet in te lachen

om Franse grappen en besefte telkens weer dat ze Engels was in hart en nieren.

Ze maakte haar fiets vast aan het houten hek en keek om. Hij maakte de zijne wat verder vast.

Ze vond het vervelend. Ze wilde niet doen alsof ze hem volgde, maar ze besefte goed dat ze allebei op weg waren naar dezelfde plek. Ze nam haar zwemtas, zwaaide ermee en riep: 'Gaat u ook zwemmen?'

'Ja. Vroeger ging ik naar de mannenvijver, maar tegenwoordig ga ik liever naar de... eh...'

Naar de vijver waar zowel mannen als vrouwen zwemmen, had hij willen zeggen, maar hij hield zich in.

Aha! dacht Shirley, hij is ook niet op zijn gemak. Misschien heeft hij dezelfde verwarring gevoeld als ik. Het is een-een.

Ze voelde zich vrijer, alsof er een last van haar afgevallen was.

Ze zette haar muts af, ging met haar handen door haar haar en zei: 'Zullen we gaan?'

En toen hadden ze gezwommen, gezwommen, gezwommen.

Ze waren de enige twee zwemmers in de vijver. De lucht was bitter koud. Op de oever zaten vissers. Boven het hoge gras verschenen de koppen van een paar trots paraderende zwanen. Ze lieten schrille kreetjes horen, sloegen wild met hun vleugels, pikten naar elkaar en waggelden toen boos weer weg.

Hij zwom met een krachtige, regelmatige, snelle crawl.

Even had ze hem kunnen bijhouden, maar toen had hij haar met enkele forse slagen achtergelaten.

Zij was verder gezwommen zonder nog acht op hem te slaan.

Toen ze wat later had rondgekeken, was hij verdwenen.

Ze had zich verschrikkelijk alleen gevoeld.

Die ochtend stond er geen fiets tegen het houten hek. Ze glimlachte niet bij het zien van het bord 'Verboden te verdrinken'.

Ze dacht dat het een slecht teken was.

Dat ze in de gevarenzone kwam en daar hield ze helemaal niet van.

Ze zuchtte, kleepte zich uit en liet haar kleren op de houten ponton vallen.

Raapte ze bijeen en vouwde ze op.

Draaide zich om om te zien of hij niet kwam aangelopen.

Dook het water in.

Voelde een alg tussen haar benen glijden en gaf een gil.

Begon te crawlen met haar hoofd in het water.

Ze kon hem nog uit haar hoofd zetten. Het was nog niet te laat.

Zijn naam was ze trouwens al vergeten.

En ze weigerde trouwens om zich zo door haar gevoelens te laten meeslepen.

Een geruit jack? Een wollen muts? Een oude versleten broek. Horlogemakershanden. Wat kon het haar schelen.

Zij was geen romantische vrouw. Nee. Ze was een vrouw alleen die dromen had. En ze droomde ervan met iemand samen te zijn. Ze was op zoek naar een schouder om zich tegen te nestelen, naar een mond om te kussen, naar een arm waaraan ze zich kon vasthouden om tussen de claxonnerende auto's de straat over te steken, naar een oor dat naar haar dwaze confidenties wilde luisteren, naar iemand die samen met haar naar *EastEnders* wilde kijken. Het soort onnozele soapserie waar je alleen maar naar kijkt als je verliefd en dus een beetje dom bent.

Want liefde maakt dom, meisje, zei ze bij zichzelf, terwijl ze krachtig verder zwom, alsof ze zich die waarheid met elke slag dieper wilde inprenten. Vergeet dat niet. Oké, je bent alleen, oké, je bent het beu, oké, je wilt een relatie, een mooie relatie, maar vergeet het niet: liefde maakt dom. Punt uit. En jou vooral! Jouw liefdesleven is dan ook een geweldig succes. Alleen maar bokken geschoten. Als er iemand het talent heeft om op niksnutten te vallen, ben jij het wel. Best mogelijk dat die man met zijn engelengezicht net uit de gevangenis komt!

Deze gedachte gaf haar een goed gevoel en ze zwom drie kwartier zonder aan iets te denken: niet aan de man met het roodgeruite jack, niet aan haar laatste minnaar, die het uitgemaakt had met een sms'je. Het was de laatste mode. Mannen gingen ervandoor zonder iets te zeggen. Ze konden alleen nog afscheid nemen met hun duim. Bij voorkeur fonetisch: Liv U. Sorry.

Maar in de blik van de man met het roodgeruite jack had ze iets anders menen te zien: aandacht, toewijding, warmte... Hij had haar niet zomaar een blik toegeworpen, hij had haar echt aangekeken. Niet gulzig of geil, maar open en warm. Met een blik die rekening houdt met de ander, de ander in een gemakkelijke zetel installeert, een kop thee aanbiedt, een wolkje melk, het begin van een gesprek.

Die warmte in zijn blik deed haar sindsdien dagdromen, ze wilde niet langer alleen zijn, ze wilde met iemand een hecht stel vormen.

Dat is het! Ik heb het gezegd, dacht ze terwijl ze zich uit het water hees en zich afdroogde. Een hecht stel zijn, dat is wat ik wil. Ik ben het zat om alleen te zijn. Wie alleen is, is na verloop van tijd helemaal niemand meer.

Met wie vormde zij een hecht stel?

Met haar zoon? Hoe langer hoe minder.

En het is goed zo. Hij heeft zijn leven, zijn flat, zijn vrienden, zijn liefje. Een carrière heeft hij nog niet, maar dat komt wel. Wist ik wat ik wilde doen toen ik twintig was? Op mijn twintigste ging ik naar bed met de eerste de beste, ik dronk bier, rookte joints, belandde in de goot, droeg zwartleren minirokjes, geladderde panty's, stak ringen door mijn neus en... raakte zwanger.

Ik moet me erbij neerleggen: ik vorm met niemand een stel. Sinds de man in het zwart.

Aan hem kan ik maar beter niet meer denken. Dat was pas een flater. Rustig maar, meisje. Je zult eraan moeten wennen, aan rust, eenzaamheid, kuisheid...

Dat laatste woord had ze het liefst uitgespuwd.

Terwijl ze thuis haar fiets wegzette, dacht ze aan Joséphine.

Van haar hou ik echt, dacht ze. Maar dat is een ander soort liefde. Ik wil mijn armen niet om haar nek slaan, ik wil niet in bed duiken met haar. Ik zou op teenslippers de Himalaya beklimmen om bij haar te komen. Maar ik voel me droef en nutteloos vandaag. Wij zijn als een oud stel geliefden. Een stel dat elkaar beloert en hoopt dat de ander glimlacht om mee te kunnen lachen.

We zijn samen groot geworden. We hebben samen veel geleerd. Acht jaar van ons leven hebben we gedeeld.

Ik had mijn toevlucht gezocht in Courbevoie, een buitenwijk van Parijs, om me te verschuilen voor de man in het zwart. Hij had het geheim van mijn afkomst ontdekt en wilde me chanteren.

Die plek had ik lukraak gekozen, ik had op de kaart gewoon de punt van een potlood ergens in de Parijse regio neergezet. Courbevoie. Een groot flatgebouw met balkons waar het roest afdroop. Op roestige balkons zou hij me nooit komen zoeken.

Joséphine en Antoine Cortès. Hortense en Zoé. Ze woonden op mijn verdieping. Een heel Franse familie. Gary vergat zijn Engels. Ik bakte

taarten, cakes, flans en pizza's voor bedrijfsfeestjes, huwelijken, bar mitswa's. Ik deed alsof ik zo de kost verdiende. Ik vertelde dat ik naar Frankrijk was gekomen om Engeland te vergeten. Joséphine geloofde me. En toen, op een dag, heb ik haar alles verteld: de grote liefde van mijn vader en de naam van mijn moeder. Hoe ik opgroeide in de rode gangen van Buckingham Palace, rollebolde op het dikke tapijt en reverences maakte voor de koningin, mijn moeder. Hoe ik een onecht kind was, een bastaard, maar wel een product van de liefde, voegde ik er lachend aan toe om de emotie die als een wasem om mijn woorden hing weg te nemen. Joséphine...

Wij hebben een verleden van oude foto's. Een album van oude angsten, lachen bij de kapper, aangebrande taarten, bijna verdrinken in de wastafel van een chic hotel, kalkoen met kastanjes, snotterend naar de film kijken, grote verwachtingen, vertrouwelijke gesprekken bij het zwembad. Ik kan haar alles zeggen. Ze luistert naar me. En haar blik is vriendelijk, zacht, krachtig.

Een beetje zoals die van de man met het roodgeruite jack.

Ze gaf zichzelf een klap en stormde de trap op.

Gary zat in de keuken op haar te wachten.

Hij had de sleutels van haar appartement en kwam langs wanneer hij zin had.

'Komt het nooit bij je op dat ik hier met een minnaar zou kunnen zijn?' had ze ooit eens gevraagd. Hij had haar verbaasd aangekeken. 'Eh... nee.'

'Welnu, dat zou best wel eens kunnen.'

'Oké, de volgende keer zal ik heel stilletjes binnensluipen.'

'Ik weet niet of dat genoeg is. Ik kom nooit bij jou op bezoek zonder eerst te bellen.'

Hij had een spottend glimlachje dat betekende jij bent mijn moeder, jij kruipt niet met een man in bed.

Ineens had ze zich heel oud gevoeld. 'Ik ben nog maar eenenveertig, Gary!'

'En is dat niet oud misschien?'

'Niet echt. Je kunt neuken tot je zesentachtigste en dat ben ik ook van plan.'

'Ben je niet bang om iets te breken?' had hij heel ernstig gevraagd.

Toen ze haar muts afzette en hij haar natte haren zag, fronste hij zijn voorhoofd.

‘Kom je van het zwembad?’
‘Veel leuker dan dat. Van Hampstead Pond.’
‘Wil je spiegeleieren met spek, champignons, worst, tomaat en aardappelen? Ik maak een ontbijt voor je klaar.’
‘Of course, my love! Ben je hier al lang?’
‘Ik moet je spreken. Dringend!’
‘Iets ernstigs?’
‘Mwa...’
‘Kan ik eerst nog een douche nemen?’
‘Mwa...’
‘Zeg niet altijd mwa, dat klinkt niet.’
‘Mwa...’
Shirley gaf haar zoon een tik met haar muts en die dook lachend weg.
‘Ga je wassen, mama, je stinkt naar modder!’
‘O! Echt waar?’
‘En dat is niet sexy.’
Hij stak zijn armen uit om zijn moeder te beletten hem aan te vliegen en zij snelde lachend naar de douche.

Wat hou ik van hem, wat hou ik toch van die jongen! Hij is mijn zon, mijn noorderlicht, mijn prins, mijn koekje, mijn ijzerdraadje, mijn bliksem-aflaider... Ze zong die woorden terwijl ze over haar lichaam wreef met een geparfumeerd zeepje van natuurwinkel L’Occitane, kaneel-sinaasappel. Stinken naar modder? Geen sprake van! Bah, stel je voor. Haar huid was zacht en rook lekker en ze dankte de hemel dat ze lang, slank en gespierd was. Je kunt je ouders nooit genoeg danken voor wat je bij je geboorte hebt meegekregen. Dank je papa, dank je moeder. Dat zou ze haar moeder nooit durven zeggen. Ze noemde haar moeder, sprak nooit met haar over leven en liefde en kuste haar ingehouden op één wang. Nooit op twee. Twee kussen hoorde niet. Het was vreemd om steeds die afstand tot haar moeder te bewaren. Ze was eraan gewend geraakt. Ze had geleerd achter de strakke houding en de handen op de knieën de tederheid te zien. Ze herkende die aan een onverwacht hoestje, een opgetrokken schouder, een uitgestrekte nek die aandacht verried, een schittering in de ogen, een hand die aan de zoom van een rok krabde. Ze was het gewend, maar soms miste ze het. Dat ze zich nooit kon laten gaan, nooit kon vloeken in haar bijzijn, haar nooit een schouderklopje kon geven, nooit haar jeans, haar lipstick of haar krultang kon jatten. Eén keer... ten tijde van de man in het zwart, toen ze buiten zichzelf was van verdriet,

niet meer wist hoe... hoe ze af moest komen van die man en van het gevaar dat hij belichaamde. Eén keer had ze gevraagd om haar moeder te zien, ze had haar omarmd en moeder had haar onbewogen laten begaan. Haar armen langs haar lichaam, haar hoofd recht en steeds een fatsoenlijke afstand bewarend tussen haar dochter en zichzelf. Moeder had naar haar geluisterd, ze had niets gezegd, maar wel gehandeld. Toen Shirley te weten kwam wat haar moeder voor haar, alleen voor haar had gedaan, had ze gehuild. Dikke tranen die vloeiden voor al die keren dat ze niet had kunnen huilen.

Haar puberteitscrisis was gericht tegen haar vader. Moeder zou het niet goedgekeurd hebben. Moeder had haar voorhoofd gefronst toen ze uit Schotland was teruggekeerd met Gary in haar armen. Eenentwintig was ze toen. Moeder had een stap achteruitgezet – *Shocking!* betekende dat – en had op zachte toon gezegd dat haar gedrag ongepast was. ‘Ongepast!’

Moeder sprak altijd beheerst en liet zich nooit gaan.

Ze kwam uit de douche in een wijde lavendelblauwe kamerjas en met een witte handdoek als een tulband om haar hoofd.

‘Wie we daar hebben, sjeik El-Rojenbiet!’ riep Gary.

‘Je ziet er zo vrolijk uit.’

‘Daar wilde ik je over spreken. Maar proef eerst en zeg wat je vindt van mijn eieren. Ik heb er een scheutje frambozenazijn over gedaan die ze op de parterre van Harrods verkopen.’

Gary was een buitengewoon goede kok. Dat talent had hij overgehouden aan zijn tijd in Frankrijk, toen hij rondhing in de keuken en zijn moeder bezig zag, met een groot wit schort om haar middel en een houten lepel in haar mond. Hij kon heel Londen doorkruisen om het juiste ingrediënt, een nieuwe pan of een net gearriveerde kaas te vinden.

Shirley nam een hap gegrild spek, een stuk worst, gebakken champignons, aardappelen. Stak de dooier kapot. Proefde. Goot wat verse tomaatensaus met basilicum over het gerecht.

‘Bravo! Heerlijk. Daar ben je vast voor dag en dauw aan begonnen.’

‘Helemaal niet, ik ben hier amper een uur.’

‘Ben je uit je bed gevallen? Dan moet het echt wel iets belangrijks zijn.’

‘Ja... Is het lekker? Echt lekker? En proef je die frambozen?’

‘Het is een festijn!’

‘Ik ben blij dat je het lekker vindt. Maar eigenlijk ben ik niet gekomen om over gastronomie te praten.’

‘Jammer, ik vind het leuk als jij kookt.’

‘Ik heb Grootmoe gezien en...’

Gary noemde zijn oma Grootmoe.

‘...ze vindt het eindelijk goed dat ik muziek ga studeren. Ze heeft haar speurneuzen op pad gestuurd om alles te weten te komen over muziekstudie en ze heeft een pianoleraar voor me gevonden.’

‘...’

‘Een pianoleraar in Londen die me privéles wil geven. Als het lukt bij hem en ik genoeg progressie maak, ga ik daarna naar een uitstekende school in New York. Ze opent een rekening voor me, kortom, ze neemt me serieus.’

‘Doet ze dat allemaal voor je?’

‘Grootmoe is een schat onder haar harnas. Dit is het plan: ik volg zes maanden privéles bij die leraar en daarna neem ik het vliegtuig naar New York en schrijf me in aan die beroemde school die volgens haar het neusje van de zalm is.’

Weg. Hij ging weg. Shirley ademde diep in om het beklemmende gevoel dat haar overviel te verlichten. Ze vond het fijn te weten dat hij een vrij en zelfstandig leven leidde in zijn grote appartement aan Hyde Park, niet ver van het hare. Ze vond het fijn te horen dat hij de lieveling van de meisjes was, dat al die trendy jongedames achter hem aan zaten. Ze was een beetje ijdel en deed of het allemaal heel gewoon was, maar ze vond het wel opwindend. Mijn zoon... dacht ze verlekkerd en trots. Mijn zoon... De rol van genereuze, ruimdenkende, ontspannen moeder beviel haar wel. Maar ze vond het helemaal niet leuk te horen dat hij binnenkort wegging, ver weg, en niet dankzij zijn moeder, maar dankzij zijn grootmoeder. Ze was een beetje kwaad, een beetje gekwetst.

‘Mag ik daar ook wat over zeggen?’ vroeg ze, terwijl ze probeerde de woede in haar stem te kalmeren.

‘Natuurlijk, je bent mijn moeder.’

‘Dank je.’

‘Ik vind dat, nu Grootmoe voor één keer redelijk is...’

‘Dat zal wel, ze is het met je eens!’

‘Mama, ik ben twintig. Dat is geen leeftijd om redelijk te zijn. Laat mij piano spelen, ik snak ernaar, ik wil het echt proberen, alleen maar om te weten of ik talent heb of niet. Als het niet lukt, stort ik me weer op de worsten en de aardappelen.’

‘En wie is die pianoleraar die ze voor je heeft gevonden?’

‘Ik ben zijn naam vergeten, maar hij is naar het schijnt een rijzende ster. Nog niet beroemd, maar dat zal niet lang meer duren. Ik heb volgende week een afspraak met hem.’

Alles was dus al geregeld. Hij vroeg haar mening omdat hij haar niet wilde kwetsen, maar de kogel was al door de kerk. Die fijngevoeligheid van haar zoon stelde ze eigenlijk wel op prijs, ze was hem er dankbaar voor en het tumult in haar hoofd bedaarde.

Ze stak haar hand naar hem uit en streelde zijn wang.

‘En? Ga je akkoord?’

Hij had het bijna geroepen.

‘Op één voorwaarde. Dat je je studie ernstig neemt. Piano, notenleer, harmonie... Dat je er echt werk van maakt. Vraag je grootmoeder aan welke school je je kunt inschrijven in afwachting van je vertrek naar New York. Als ze zich toch met alles bezighoudt, weet ze dat vast ook.’

‘Je bent toch niet...’

Hij brak zijn zin af om haar geen pijn te doen.

‘Jaloers? Nee. Alleen een beetje triest dat ik erbuiten ben gelaten.’

Hij leek teleurgesteld en ze dwong zichzelf te lachen zodat de verongelijkte trek van Gary’s gezicht zou verdwijnen.

‘Ach nee! Het gaat wel. Het is alleen... Je wordt groot en daar moet ik nog aan wennen.’

Ik zal mijn liefde moeten matigen.

Geen druk uitoefenen. Hem niet verstikken.

Vroeger waren wij bijna een stel. Kijk, nog iemand met wie ik een vreemd stel vorm. Joséphine, Gary, ik heb meer talent voor oneigenlijke dan voor officiële stellen. Meer talent voor tederheid en hechte vriendschap dan voor een trouwring en de hele rataplan.

‘Maar ik zal er altijd zijn, mama. Dat weet je.’

‘Ja en het is heel goed zo. Ik ben een ouwe zeur.’

Hij glimlachte, pakte een groene appel en zette zijn tanden erin. Het deed haar pijn te zien dat hij opgelucht was. Dat de boodschap was aangekomen. Ik ben twintig jaar en ik wil vrij en onafhankelijk zijn. Doen wat ik wil met mijn leven. En vooral, ik wil niet dat jij je er nog mee bemoeit. Laat mij mijn eigen leven leiden, laat me maar tegen de muur lopen, laat me maar wat schrammen oplopen, laat me maar wat free-wheelen tot ik mijn plek heb gevonden.

Het is normaal, dacht ze terwijl ze ook een groene appel nam, hij wil voor zichzelf zorgen. Zich niet meer verantwoorden tegenover mij. Hij heeft de aanwezigheid van een man nodig. Hij heeft geen vader gehad. Als die pianoleraar die rol moet spelen, het zij zo. Ik trek me terug.

Gary was opgegroeid te midden van vrouwen: zijn moeder, zijn grootmoeder, Joséphine, Zoé, Hortense. Hij had een man nodig. Een man met wie hij over mannenzaken kon praten. Maar waarover praten mannen? En praten mannen eigenlijk wel?

Met een beet in haar appel verdreef ze deze spottende gedachte.

Ze zou een vederlichte moeder worden. Een luchtballonmoeder.

En haar liefde voor haar zoon zou ze uitzingen onder de douche. Luidkeels zou ze zingen, zoals je zingt over een liefde die je niet wilt bekenen.

En verder mondje dicht, snaveltje toe.

Ze hadden allebei hun appel op en keken elkaar glimlachend aan.

De ene glimlach vertelde het begin van een verhaal, de andere het einde. Het einde van een leven met zijn tweeën. In de stilte die viel kon ze haar hart bijna horen breken.

Shirley hield niet van die stilte.

Het was stilte voor de storm.

Ze probeerde voor wat afleiding te zorgen en vertelde over haar stichting en over hun successen in de strijd tegen zwaarlijvigheid. Over haar volgende gevecht. Ze moest een nieuwe zaak vinden om voor te vechten. Ze vocht graag. Niet voor vage ideologieën of voor heftige politieke kwesties, maar voor alledaagse zaken. De mensen beschermen tegen de dagelijkse gevaren, de verborgen oplichterij, zoals in de voedingsindustrie, waar ze doen geloven dat ze de prijzen verlagen, terwijl ze gewoon de porties verkleinen of de verpakking veranderen. Ze had de resultaten van een onderzoek naar dat soort gesjoemel gezien en die hadden haar razend gemaakt.

Gary luisterde zonder haar te horen.

Hij zat met twee mandarijnen te spelen, liet ze op tafel tussen een bord en een glas rollen, ving ze weer op, pelde er een en gaf haar een partje.

‘Hoe maakt Hortense het?’ vroeg Shirley zuchtend omdat ze zag dat Gary nauwelijks aandacht had voor haar verhaal.

‘Hortense zal altijd Hortense blijven...’ zei hij schouderophalend.

‘En Charlotte?’

‘Het is uit. Of dat denk ik toch. We hebben nog geen advertentie in de krant gezet, maar daar ziet het wel naar uit.’

‘Uit, definitief uit?’

Ze haatte zichzelf om dit soort vragen. Maar ze kon het niet laten. Ze moest die stilte tussen hen opvullen met hopen idiote vragen.

‘Mama! Hou daarmee op. Je weet best dat ik niet graag heb dat...’

‘Goed dan’, zei ze terwijl ze opstond. ‘De zitting is geschorst, ik ga opruimen.’

Ze begon de tafel af te ruimen en de borden in de vaatwasser te zetten.

‘Ik heb nog veel te doen’, gromde ze. ‘Dank je voor het ontbijt. Het was heerlijk.’

Nu liet hij een paar vijgen over de tafel rollen. Met zijn lange vingers op de houten tafel. Zonder zich te haasten. Langzaam, regelmatig.

Alsof hij alle tijd had.

Alsof hij alle tijd had om de vraag te stellen die hem kwelde, de vraag waarvan hij wist dat hij hem niet mocht stellen omdat de vrouw tegenover hem, die vrouw van wie hij zo innig veel hield, met wie hij al zo lang een team vormde, met wie hij draken en slangen had verslagen, die hij vooral geen pijn wilde doen... omdat hij die vrouw wel pijn ging doen. Welbewust. Door een oude wonde weer open te rijten.

Hij wilde het weten.

Hij wilde zich met die ander, met die onbekende meten.

Anders zou hij zich nooit ten volle kunnen ontplooien.

Zou hij altijd een half mens blijven.

Ze stond gebogen over de vaatwasser de lepels, vorken en messen in de bestekmand te schikken toen de vraag haar in haar nek trof.

Een laffe aanval in de rug.

‘Mama, wie is mijn vader?’

*

We zijn vaak geneigd te denken dat het verleden voorbij is. Dat we het nooit terug zullen zien. Alsof het op een magische lei stond en we het hebben afgeveegd. We denken ook dat we het met de jaren allemaal achter ons hebben gelaten, onze jeugdzonden, onze kalverliefdes, onze mislukkingen, lafheden en leugens, onze kleine combines, onze trouweloosheid.

We denken dat we alles hebben opgeruimd, alles onder het tapijt hebben geveegd.

We denken dat het verleden voorbij is.

Achterhaald, zoals de mode en de actualiteit.

Begraven.

We zijn met een schone lei begonnen, een lei die de mooie naam 'toekomst' draagt. We zijn gestart met een leven waar we achter staan, waar we trots op zijn, een leven dat we hebben gekozen. Terwijl we in het verleden niet altijd zelf kozen. We ondergingen ons lot, we lieten ons beïnvloeden, we wisten niet wat te denken, we waren op zoek, we zeiden ja, we zeiden nee, we zeiden wedden, zonder te weten waarom. En daarom hebben ze het woord 'verleden' uitgevonden: om er alles in te stoppen wat ons stoorde, wat ons liet beven of blozen.

En op een dag is het er weer.

Het duwt het heden opzij, installeert zich en begint zijn vergiftigende werk.

Na een tijd verduistert het zelfs de toekomst.

Shirley dacht dat ze bevrijd was van haar verleden. Ze had gedacht dat ze er nooit meer iets van zou horen. Toch dacht ze er soms aan. Dan schudde ze haar hoofd, kruiste haar vingers en fluisterde ga weg. Blijf waar je bent. Waarom ze dat zei wist ze niet precies, maar het was haar manier om het gevaar af te wenden. Te doen alsof het niet bestond. Maar hier was het weer. Door toedoen van diegene van wie ze meer hield dan van wat ook ter wereld, haar zoon.

Die dag, gebogen over de vaatwasser, kijkend naar de zigzagsporen van het eigeel op de borden, wist Shirley dat ze de confrontatie met haar verleden zou moeten aangaan.

Vluchten kon niet meer ditmaal. Ze was al eens een keer op de vlucht gegaan.

Ze had een zoon uit dat verleden.

Oké, dacht ze terwijl ze naar de openstaande vaatwasser keek, oké...

Ontkennen is nergens goed voor. Gary is niet het werk van de Heilige Geest. Gary heeft een vader en die vader wil hij kennen. Dat is volstrekt normaal, adem dus diep in, tel traag tot drie en ga ertegenaan.

Ze zette de vaatwasser aan, droogde haar handen af met een keukenhanddoek, telde een, twee, drie en draaide zich om naar haar zoon.

Ze keek recht in zijn ogen en zei: 'Wat wil je precies weten?'

Haar stem klonk te hoog en trilde licht, alsof ze schuldig was. Waar-aan zou ik schuldig zijn, dacht ze, wat heb ik verkeerd gedaan? Niets. Wel dan... Gedraag je dan niet alsof je een misdaad hebt begaan.

Ze sloeg haar armen over elkaar en richtte zich in haar volle lengte op. Eén meter negenenzestig, klaar om de klap te incasseren. Ze sprak zich moed in. De angst zou haar niet klein krijgen. Ik heb al andere varkentjes gewassen. Ik ga me niet van mijn stuk laten brengen door zo'n jongetje dat nog aan mijn borst heeft gelegen.

'Ik wil weten wie mijn vader is en ik wil hem ontmoeten.'

Iedere lettergreep had hij nadrukkelijk uitgesproken. Hij had geprobeerd op zo'n neutraal mogelijke toon te spreken. Haar niet te beschuldigen, haar geen rekenschap te vragen. Hij wilde alleen maar weten.

Tot op die bewuste dag had hij zich nooit iets afgevraagd.

Als hij formulieren voor school of een aanvraag voor een paspoort invulde, schreef hij op de plaats van de naam van de vader 'onbekend', alsof dat heel gewoon was, alsof alle jongens van de wereld een onbekende vader hadden, alsof mannen onvruchtbaar waren en nooit kinderen kregen. Soms was hij verbaasd dat die informatie een meewarige uitdrukking op het gezicht van sommigen teweegbracht, vooral bij leraressen die dan zuchtend met een hand door zijn haar gingen. Inwendig glimlachte hij dan en vroeg zich vruchteloos af waarom hij te beklagen was.

Maar toen hij die dag na een partijtje squash met zijn vriend Simon naar de douche liep, had die achteloos gevraagd: 'Wat doet jouw vader ook weer?' Gary had zijn schouders opgehaald en geantwoord dat hij geen vader had, en was vervolgens onder de hete douche gestapt. 'Hoezo, je hebt geen vader? Iedereen heeft een vader!'

'Nou, ik niet!' had Gary geantwoord terwijl hij zich inzepte en de zeep liet schuimen in zijn oren.

'Kom op, natuurlijk heb jij een vader', had Simon aangedrongen aan de andere kant van de muur.

Simon Murray was rossig, klein van gestalte en had haaruitval. Hij experimenteerde met alle lotions die verondersteld werden de enkele sprietten op zijn hoofd te bewaren. Simon Murray was wetenschapper. Hij maakte deel uit van een team dat in het lab de reproductie van larven bestudeerde met de bedoeling een antibioticum te ontwikkelen op

basis van seraticine, een substantie die werd gemaakt van de natuurlijke afscheiding van vliegenlarven en die zijn nut kon hebben in de strijd tegen ziekenhuisinfecties.

‘Het enige probleem’, preciseerde Simon, ‘is dat we momenteel twintig koppen larvensap nodig hebben om één druppel seraticine te produceren.’

‘Dan is die Nobelprijs waarschijnlijk nog niet voor morgen’, reageerde Gary lachend.

Die dag was het de beurt van Simon Murray om te lachen. ‘Dus jij denkt dat je een soort Jezus bent?’ had hij gezegd terwijl hij onder de douche vandaan kwam en met zijn handdoek ruw over zijn rug wreef. ‘En jouw moeder is de Maagd Maria! Daar moet je bij mij niet mee aankomen, kerel! Als je niet wilt praten over je vader, zeg het dan, dan zeg ik er geen woord meer over, maar zeg niet dat je geen vader hebt! Dat is absoluut onmogelijk.’

Gary was gekwetst door de stellige toon van zijn vriend. Hij had niet geantwoord. Of hij had iets gemompeld als *not your business*! Simon had begrepen dat hij niet aan behoefde te dringen.

Toen hij wat later in zijn kamer voor de duizendste keer naar een stuk uit *Das Wohltemperierte Klavier* zat te luisteren, kwam het gesprek met Simon hem weer voor de geest. Hij had zijn pak biologische chips – de enige die zijn moeder tolereerde – opzijgelegd en had hardop gezegd, het is waar, hij heeft gelijk! Natuurlijk heb ik een vader! En die ontdekking had hem helemaal van streek gemaakt.

Wie was die man? Leefde hij nog? Waar woonde hij? Had hij nog meer kinderen? De piano van Glenn Gould hoorde hij niet meer. Hij was voor de spiegel gaan staan en had zich een man voorgesteld met zijn haren, zijn ogen, zijn glimlach, zijn schouders die hij te smal vond, had zich een beetje voorovergebogen...

Ik heb een vader.

En hij was tegelijkertijd down, opgetogen, benieuwd, verbaasd, angstig en vol vragen.

Ik heb een vader.

Hoe heet hij om te beginnen?

Toen hij klein was en aan zijn moeder vroeg of hij een vader had, antwoordde zij: dat zal wel, maar ik herinner het me niet. En op een dag had ze hem onder de Arc de Triomphe in Parijs het graf van de Onbeken-

de Soldaat laten zien en ze had eraan toegevoegd ‘onbekend zoals jouw vader’. Gary had naar de brandende vlam onder de hoge boog gekeken en had herhaald: ‘onbekend’.

Nooit had hij meer over zijn vader gesproken en op de formulieren op school en elders had hij hem Onbekend gedoopt.

Maar die ochtend in de keuken wilde hij de waarheid weten.

En aangezien zijn moeder zuchtte en geen antwoord gaf, voegde hij eraan toe: ‘Ik wil alles weten. Ook al is het hard om te horen.’

‘Nu? Hier? Nu meteen? Het zou wat tijd in beslag kunnen nemen.’

‘Dan nodig ik je uit om bij mij te komen eten. Ben je vrij vanavond?’

‘Nee, vanavond is de eerste van een reeks vergaderingen met onze organisatie. We doen mee aan een project om voordrachten te houden op scholen en dat vraagt nogal wat voorbereiding. Ik heb het erg druk. Zaterdag is mijn eerste vrije avond.’

‘Oké, zaterdag dan. Bij mij thuis.’

Shirley knikte.

‘Ik zal voor je koken.’

Ze glimlachte en zei: ‘Als je op mijn gemoed begint te werken...’

Hij stond op, liep op haar toe en spreidde zijn armen. Ze stortte zich erin alsof ze wilde vluchten voor een storm.

Hij streelde zacht over haar hoofd en fluisterde: ‘Ik zal nooit je vijand zijn, mama. Nooit.’

Hij gaf haar een zoen en pakte zijn spullen. In de deuropening draaide hij zich om, keek haar lang aan en liep naar buiten.

Shirley liet zich op een stoel vallen en telde een, twee, drie, rustig blijven, een, twee, drie, de hele waarheid vertellen, niets dan de waarheid, ook al is die niet om trots op te zijn.

Haar handen beefden en ze stond te trillen op haar benen. Ze begreep dat ze bang was. Bang voor het verleden dat terugkeerde. Bang voor het oordeel van haar zoon. Voor zijn verwijten. Bang dat de ongelofelijk hechte en mooie band die tussen hen bestond in één klap zou worden verbroken. En dat zou ik nooit kunnen verdragen, dacht ze, terwijl ze probeerde haar trillende armen en benen weer onder controle te krijgen. Ik kan vechten tegen schoften, een tand laten trekken zonder verdoving, een gapende wond hechten, me laten maltrakteren door een man in het zwart, maar hem wil ik geen minuut uit het oog verliezen. Daar hoeft ik niet flauw over te doen, ik zou niet meer kunnen eten en niet meer kun-

nen praten, ik zou mijn levenslust verliezen, ik zou de kracht niet meer vinden om te protesteren.

Het heeft geen zin je verleden te verloochenen, het voor je uit te duwen, je kunt beter de confrontatie aangaan. Anders blijft dat verleden zeuren en knagen en de rekening die je gepresenteerd krijgt wordt steeds hoger, tot je uiteindelijk door de knieën gaat en zegt oké, ik geef me over, ik zal alles vertellen...

En soms is het te laat.

Soms is het kwaad geschied.

Soms is het te laat om de waarheid te bekennen.

Ze geloven je niet meer. Ze hebben geen zin meer om je te geloven, naar je te luisteren, je te vergeven.

Ze vermande zich, een, twee, drie, en nam zich voor hem zaterdagavond alles te vertellen.

*

Er bestaan vele soorten etters.

De toevallige etter, de onachtzame etter, de luie etter, de volhardende etter, de arrogante etter, de berouwvolle etter die bijt en zich dan aan je voeten werpt en om genade smeekt. Een etter moet je nooit onderschatten. Nooit denken dat je je in een handomdraai van hem af kunt maken.

Etters zijn gevaarlijk, want ze zijn als kakkerlakken: onuitroeibaar.

Die ochtend, in zijn kantoor met hoge ramen met uitzicht op Regent Street, niet ver van restaurant Wolseley waar hij vrijwel iedere middag ging lunchen, beseftte Philippe dat hij de strijd met een leger kakkerlakken moest aanbinden.

Het was al vroeg begonnen met een telefoontje van Bérengère Clavert.

‘De beste vriendin van Iris’ beweerde ze zelf, en dan trok ze een pruilmondje dat duidelijk moest maken hoe groot haar genegenheid wel was.

Philippe's gezicht was bij het horen van haar naam meteen betrokken.

Bij zijn laatste ontmoeting met Bérengère Clavert had ze avances gemaakt. Lange haarlokken die ze met haar vlakke hand opzijschoof, een zwoele blik onder neergeslagen wimpers, een uitnodigend décolleté. Hij had haar koel afgewezen en gedacht dat hij nu van haar verlost was.

‘Waaraan dank ik de eer?’ vroeg hij, terwijl hij de luidspreker inschakelde en de stapel post aanpakte die zijn secretaresse Gwendoline hem aanreikte.

‘Ik ben volgende week in Londen en ik dacht dat we misschien konden afspreken...’

En aangezien hij niet antwoordde voegde ze eraan toe: ‘In alle eer en deugd uiteraard...’

‘Uiteraard’, herhaalde hij, terwijl hij zijn post sorteerde en met één oog een artikel in de *Financial Times* las: ‘Het wordt nooit meer zoals het was. In de City zullen meer dan honderdduizend banen verdwijnen. Dat is een vierde van alle mensen die daar actief zijn. Er is een bladzijde omgeslagen. De gouden jaren waarin een doorsneebankier aan het eind van het jaar een bonus van twee miljoen kon krijgen, zijn voorbij. Het gaat er niet langer om te weten hoeveel geld we gaan verliezen, het gaat om overleven. De totale euforie is omgeslagen in de totale crisis.’ Een oud-werknemer van Lehman Brothers getuigde: ‘Het is zwaar. De bewindvoerders hebben ons beloofd dat we tot het eind van het jaar betaald zouden worden, daarna is het ieder voor zich.’

Woorden als *leverager*, *credit rating*, *high yield*, *overshooter* waren stinkbommen geworden die men met dichtgeknepen neus in de vuilnisbak gooi-
de.

‘En dus dacht ik’, vervolgde Bérengère Clavert, ‘dat we best eens samen konden lunchen, zodat ik je alles kan geven.’

‘Wat wil je me geven?’ vroeg Philippe, die gestopt was met het lezen van de krant.

‘De dagboeken van Iris... Ben je daar nog, Philippe?’

‘Hoe kom jij aan de dagboeken van Iris?’

‘Ze was bang dat jij ze zou vinden en daarom heeft ze ze aan mij toevertrouwd. Ze staan vol pikante verhalen.’

‘Pikant’, nog zo’n woord dat hem deed knarsetanden.

‘Als zij niet wilde dat ik ze las, dan wil ik ze nu ook niet lezen. Dat lijkt me duidelijk. We hoeven elkaar dus niet te zien.’

Het bleef lang stil aan de andere kant van de lijn. Philippe wilde net ophangen toen hij de sissende stem van Bérengère hoorde: ‘Je bent gemeen, Philippe! En dan te bedenken dat ik telkens als ze iets slechts over jou zeggen het voor je opneem.’

Philippe schrok even toen hij deze laatste zin hoorde, maar hing toch op. Een etter en nog een perverse ook, dacht hij en vroeg Gwendoline, die net haar hoofd naar binnen stak, om een kop sterke koffie.